

Aprobat în ședința Guvernului din _____ 2025

Decizia protocolară nr. _____/2025

Proiect

L E G E

pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (facilitarea implementării proiectelor de eficiență energetică)

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (Monitorul oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 309-320, art. 476), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. În tot textul legii, cuvintele „instituția publică de suport”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „Centrul Național pentru Energie Durabilă”, la forma gramaticală corespunzătoare;

2. Articolul 3:

la noțiunea „*fond imobiliar național*”, textul „art. 3 alin. (2)” se substituie cu textul „art. 3 alin. (1);

noțiunea „*parte obligată*” va avea următorul cuprins:

„*parte obligată* – operator al sistemului de distribuție care își desfășoară activitatea în conformitate cu Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică sau cu Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, precum și importator de produse petroliere care își desfășoară activitatea în conformitate cu Legea nr. 461/2001 privind piața produselor petroliere, pentru care se aplică schema de obligații în domeniul eficienței energetice, astfel cum este descrisă la art. 8”;

se completează cu noțiunile cu următorul cuprins:

„*creditor* – bancă, sucursală a unei bănci din alt stat care își desfășoară activitatea pe teritoriul Republicii Moldova sau organizație de creditare nebancară care a încheiat un contract de colaborare cu Centrul Național pentru Energie Durabilă (în continuare – CNED), în scopul acordării creditelor garantate cu garanție financiară;

„*compensație financiară* – mijloace financiare acordate de CNED creditorului în scopul compensării dobânzilor la creditele acordate asociațiilor de

proprietari în condominiu pentru finanțarea proiectelor de eficiență energetică și/sau valorificare a surselor regenerabile de energie;

garanție financiară – angajament scris față de creditor, asumat de către CNED, privind răspunderea pentru o parte din suma principală a creditului acordat de către creditor asociațiilor de proprietari în condominiu, emis în scopul asigurării cu gaj suficient a creditelor acordate de către creditor asociațiilor de proprietari în condominiu pentru finanțarea proiectelor de eficiență energetică și/sau valorificare a surselor regenerabile de energie;

produs de garantare – schemă de garantare care include totalitatea condițiilor specifice de acordare a garanțiilor financiare, aprobate de către CNED și elaborate în conformitate cu politicile Guvernului, în baza cărora creditorii acordă credite garantate;

ajutor financiar pentru eficientizarea consumului de resurse energetice – astfel cum este definit în art. 3 din Legea nr. 241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice.”

3. La articolul 5, alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) Politica de stat în domeniul eficienței energetice și în cel al energiei regenerabile, stabilită în conformitate cu Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, este implementată de către CNED.”

4. La articolul 8:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice, operatorii sistemelor de distribuție a gazelor naturale, importatorii de produse petroliere se desemnează prin prezenta lege ca părți obligate.”;

la alineatul (6), litera b) va avea următorul cuprins:

„b) prin stabilirea unei plăți fixe, pe unitate de energie sau de volum distribuit, furnizat și/sau importat. În acest caz, contribuțiile se transferă trimestrial, în funcție de cantitățile de resurse energetice distribuite, furnizate și/sau importate, până în ziua a 45-a de la încheierea trimestrului de gestiune. Prima tranșă se transferă până la data de 15 mai a fiecărui an.”;

la alineatul (6¹), cuvântul „comercializate” se substituie cu cuvântul „importate”;

la alineatul (7):

cuvintele „lista părților obligate și”, „în special”, precum și cuvintele „în cadrul clădirilor din sectorul rezidențial” se exclud;

la literele b) și d), cuvintele „fiecare parte obligată” se substituie cu cuvintele „părțile obligate”;

se completează cu alineatele (7²) și (7³) cu următorul cuprins:

„(7²) monitorizarea corectitudinii privind achitarea contribuțiilor de către fiecare parte obligată în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței

energetice este efectuată de către CNED în baza unui regulament elaborat și aprobat de către aceasta;

(7³) Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică este obligată să furnizeze la adresa CNED lista părților obligate, volumele de energie distribuite sau importate de fiecare parte obligată, precum și alte informații solicitate de aceasta în vederea monitorizării corectitudinii privind achitarea contribuțiilor de către fiecare parte obligată în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice”;

se completează cu alineatul (9¹) cu următorul cuprins:

„(9¹) Lista părților obligate se stabilește de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, cu actualizarea trimestrială și publicarea acestora pe site-ul său web oficial.”;

la alineatul (11), textul „, , iar dacă Guvernul stabilește astfel în Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice – și de către alte autorități/instituții cu atribuții de implementare a programelor și proiectelor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie” se exclude;

alineatul (12) va avea următorul cuprins:

„(12) Valorificarea mijloacelor financiare colectate în cadrul schemei de obligații, conform alin. (11) se realizează de către CNED în conformitate cu condițiile stabilite în programele de finanțare aprobate de Guvern. În cadrul programelor și proiectelor cofinanțate de către partenerii de dezvoltare se aplică procedurile și mecanismele de implementare convenite cu aceștia.”;

se completează cu alineatul (12¹) cu următorul cuprins:

„(12¹) În cazul în care în cadrul programelor de finanțare aprobate de Guvern sau în cadrul acordurilor de finanțare semnate cu partenerii de dezvoltare este stabilit că organizarea procedurilor de achiziție publică pentru selectarea agenților economici, care să implementeze măsurile de eficiență energetică și/sau valorificare a surselor regenerabile de energie este efectuată de către CNED, transmiterea bunurilor procurate de către aceasta în proprietatea beneficiarului de proiect se efectuează cu titlu gratuit în modul stabilit de Guvern.

5. Articolul 10:

la alineatul (2), litera b) va avea următorul cuprins:

„b) elaborează și promovează Planul național integrat privind energia și clima și monitorizează implementarea acestuia prin intermediul CNED”;

alineatul (3) se completează cu litera c) cu următorul cuprins:

- „c) instrumente de finanțare a proiectelor în domeniul eficienței energetice:
- grantul;
 - ajutorul financiar pentru eficientizarea consumului de resurse energetice;
 - garanțiile financiare;
 - compensațiile financiare.”

6. La articolul 11 alineatul (5¹), cifra „9” se substituie cu cifra „7”.

7. Articolul 12 alineatul (1):

la litera d), cuvintele „monitorizarea aplicării planurilor naționale de acțiuni în domeniul eficienței energetice” se substituie cu cuvintele „monitorizarea aplicării Planului național integrat privind energia și clima”;

litera i) va avea următorul cuprins:

„i) acordă asistență autorităților administrației publice locale, cu statut de municipiu, la elaborarea planurilor locale integrate privind energia și clima”;

se completează cu literele y) și z) cu următorul cuprins:

„y) acordă granturi și ajutoare financiare pentru eficientizarea consumului de resurse energetice în calitate de stimulente financiare pentru finanțarea proiectelor în domeniul eficienței energetice și/sau valorificării surselor regenerabile de energie;

z) emite garanții financiare și compensații financiare în conformitate cu prevederile art. 23³”.

8. Articolul 13:

la alineatul (1) litera a), cuvintele „care vizează autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea” se substituie cu cuvintele „care vizează autoritățile administrației publice locale cu statut de municipiu”;

alineatele (2), (3) și (3¹) vor avea următorul cuprins:

„(2) Politicile în domeniul eficienței energetice la nivelul autorităților administrației publice locale cu statut de municipiu, precum și acțiunile ce urmează a fi întreprinse pentru implementarea acestora se reflectă în planurile locale integrate privind energia și clima, elaborate pentru perioada pentru care este elaborat Planul național integrat privind energia și clima. Planul local integrat privind energia și clima se elaborează în calitate de document de planificare la nivelul autorităților administrației publice locale cu statut de municipiu și contribuie la realizarea și atingerea obiectivelor Planului național integrat privind energia și clima.

(3) Autoritățile administrației publice locale cu statut de municipiu au obligația să asigure actualizarea planurilor locale integrate privind energia și clima la fiecare doi ani. Până la aprobare, planurile locale integrate privind energia și clima se consultă cu CNED.

(3¹) Existența unui plan local integrat privind energia și clima, elaborat de către autoritățile administrației publice locale cu statut de municipiu în conformitate cu prevederile alin. (2), este o condiție de eligibilitate pentru obținerea de către autoritățile administrației publice locale cu statut de municipiu, inclusiv de către autoritățile administrației publice locale din componența acestora, a finanțării sau cofinanțării proiectelor de eficiență energetică din mijloace bugetare și/sau din mijloace din partea partenerilor de dezvoltare, mobilizate de Guvern.”;

la alineatul (4), textul „ , de asemenea pot selecta și desemna manageri energetici locali” se exclude;

alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) Planurile locale integrate privind energia și clima pot fi parte a planurilor generale de dezvoltare a unităților administrativ-teritoriale, a celor de dezvoltare durabilă, cu condiția respectării elementelor de conținut solicitate de către CNED, precum și a perioadei de planificare care corespunde cu cea pentru care este elaborat Planul național integrat privind energia și clima”.

9. La articolul 13¹:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Sistemul informațional național în domeniul eficienței energetice reprezintă un sistem informațional integrat, care cuprinde următoarele subsisteme:

a) subsistemul informațional „Eficiența energetică a clădirilor”, creat și gestionat în conformitate cu prevederile Legii nr. 282/2023 privind performanța energetică a clădirilor și care include subsistemele prevăzute la art. 8 alin. (4) din legea menționată;

b) subsistemul informațional „Monitorizare și verificare a economiilor de energie” (în continuare – *SIMVE*);

c) subsistemul informațional „Management energetic în clădiri” (în continuare – *SIME*);

d) subsistemul informațional „Audit energetic”;

e) subsistemul informațional „Registrul specialiștilor în domeniul eficienței energetice”;

f) subsistemul informațional „Management programe și proiecte”;

g) subsistemul informațional „Portalul public CNED”;

h) subsistemul informațional „Analiză date și generare rapoarte”;

i) subsistemul informațional «Platforma GIS». ”;

se completează cu alineatele (13) și (14) cu următorul cuprins:

„(13) Reorganizarea Sistemului informațional național în domeniul eficienței energetice se efectuează conform Legii nr. 71/2007 cu privire la registre.

(14) Crearea și asigurarea funcționării Sistemului informațional național în domeniul eficienței energetice se efectuează conform Legii nr. 71/2007 cu privire la registre.”

10. La articolul 18, alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„(6) CNED distribuie informațiile cu privire la eficiența energetică și valorificarea energiei din surse regenerabile și asigură accesul la informația respectivă tuturor persoanelor interesate prin intermediul site-ului său web oficial.”

11. La articolul 19:

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) În cazul proiectelor în domeniul eficienței energetice finanțate total sau parțial din bugetul de stat sau din bugetele autorităților administrației publice locale, precum și al proiectelor finanțate de CNED, este obligatorie efectuarea auditului energetic, cu excepția proiectelor în domeniul eficienței energetice a clădirilor sau al unui grup de clădiri care au o suprafață utilă totală mai mică sau egală cu 250 m². În cazul proiectelor de eficiență energetică în cadrul blocurilor locative și al caselor individuale cu o suprafață utilă totală mai mare 250 m², auditul energetic poate fi substituit cu certificatul de performanță energetică, întocmit conform prevederilor Legii nr. 282/2023 privind performanța energetică a clădirilor, în condițiile disponibilității acestuia.”;

la alineatul (4), cuvântul „companiilor” se substituie cu cuvintele „persoanelor juridice”;

la alineatul (9), textul „, după caz,” se exclude.

12. Articolul 20:

la alineatele (2), (3), (9) și (10), cuvintele „societate comercială”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „persoană juridică”, la forma gramaticală corespunzătoare;

la alineatul (6) litera a), textul „ale Ghidului auditorilor energetici,” se exclude.

13. La articolul 23:

alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„(6) Autoritățile administrației publice locale de nivelurile întâi și al doilea și instituțiile publice, în procesul planificării bugetare, prevăd în mod obligatoriu alocații necesare pentru anul următor, în mărimea obligațiilor financiare angajate conform contractelor de performanță energetică încheiate cu prestatorii de servicii energetice sau cu CNED”;

se completează cu alineatul (6¹) cu următorul cuprins:

„(6¹) CNED încheie contracte de performanță energetică cu prestatorii de servicii energetice și/sau cu beneficiarii serviciilor respective, în modul stabilit de Guvern.”

14. Se completează cu capitol V¹ cu următorul cuprins:

„Capitolul V¹

INSTRUMENTE DE FINANȚARE A PROIECTELOR ÎN DOMENIUL EFICIENȚEI ENERGETICE”

„Articolul 23¹. Fondul pentru eficiență energetică

(1) Pentru finanțarea măsurilor de eficiență energetică și/sau de valorificare a surselor regenerabile de energie se constituie Fondul pentru Eficiență Energetică (în continuare – FEE).

(2) Mijloacele financiare colectate în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice conform prevederilor art. 8 se vor transfera la conturile CNED deschise în CUT.

(3) Mijloacele financiare anuale colectate în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice destinate finanțării programelor/măsurilor de eficiență energetică și/sau de valorificare a surselor regenerabile de energie se aprobă prin legea anuală a bugetului de stat, în conformitate cu prevederile Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014.

(4) Sursele de finanțare ale FEE sunt:

a) mijloacele financiare colectate în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, conform prevederilor art. 8;

b) granturile, donațiile sau alte surse de asistență externă;

c) veniturile financiare obținute ca urmare a administrării mijloacelor financiare și finanțărilor acordate din cadrul FEE;

d) contribuțiile beneficiarilor de programe de finanțare;

e) alte surse ce nu contravin legislației.

(5) Mijloacele financiare ale FEE prevăzute la alin. (4) se gestionează prin conturile CNED deschise în CUT.

(6) Măsurile de eficiență energetică și/sau de valorificare a surselor regenerabile de energie sunt finanțate din mijloacele financiare ale FEE prin intermediul granturilor, al garanțiilor financiare și/sau al compensațiilor financiare.

(7) Valorificarea mijloacelor financiare din cadrul FEE se efectuează exclusiv în limitele și cuantumul prevăzut de programele de finanțare și de bugetul CNED.

(8) Gestionarea mijloacelor financiare din cadrul FEE se efectuează de către CNED în conformitate cu prevederile statutului acestuia și ale programelor de finanțare.

(9) Mijloacele financiare ale FEE sunt utilizate exclusiv pentru:

a) finanțarea măsurilor de eficiență energetică și/sau de valorificare a surselor regenerabile de energie conform modului prevăzut în cadrul programelor de finanțare;

b) finanțarea lucrărilor de reparație sau de instalare, care sunt strict necesare pentru a proteja sau a facilita implementarea măsurilor aprobate spre finanțare;

c) finanțarea serviciilor de elaborare a documentației de proiect, a expertizei tehnice, a certificatelor de performanță energetică a clădirilor, a rapoartelor de audit energetic, precum și alte servicii și asistență tehnică necesare pentru pregătirea și implementarea proiectelor în conformitate cu condițiile și criteriile prevăzute în cadrul programelor de finanțare aferente eficienței energetice și valorificării surselor regenerabile de energie, aprobate de Guvern;

d) emiterea garanțiilor financiare și acordarea compensațiilor financiare de către CNED în conformitate cu art. 23³;

e) finanțarea cheltuielilor de gestionare și implementare a programelor de finanțare, conform prevederilor art. 11 alin. (3);

f) cofinanțarea proiectelor/programelor în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă, finanțate de donatori, parteneri de dezvoltare, autorități/instituții publice și asociații.

(10) Măsurile de eficiență energetică și/sau de valorificare a surselor regenerabile de energie, implementate din mijloacele financiare ale FEE, trebuie să fie justificate din punct de vedere economic și să contribuie la realizarea obiectivelor de eficiență energetică prevăzute la art. 7¹.

Articolul 23². Alte surse de finanțare a programelor/măsurilor de eficiență energetică

(1) Programele/măsurile de eficiență energetică și/sau de valorificare a surselor regenerabile de energie sunt finanțate și din alte surse decât cele acumulate în cadrul FEE, inclusiv din sursele pentru eficientizarea consumului de resurse energetice, conform prevederilor art. 5 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice.

(2) Implementarea măsurilor prevăzute la alin. (1) se realizează prin intermediul CNED, în coordonare cu organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, dacă cadrul normativ nu prevede altfel.

(3) Mijloacele financiare prevăzute pentru implementarea măsurilor de la alin. (1), primite de la bugetul de stat, se gestionează prin conturile CNED deschise în CUT.

Articolul 23³. Garanțiile financiare și compensațiile financiare

(1) CNED poate emite garanții financiare și poate acorda compensații financiare, în conformitate cu condițiile programelor de finanțare, ale produselor de garantare și/sau compensare, în limitele capacității proprii de garantare sau de acordare a compensațiilor financiare, precum și în limitele plafoanelor aprobate de Guvern pentru fiecare creditor, în conformitate cu criteriile de risc stabilite de CNED în colaborare cu organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei.

(2) Produsele de garantare sau de compensare se elaborează, se modifică și se aprobă de către CNED în conformitate cu programele de finanțare și cu alte priorități de politici publice stabilite de Guvern, cu obiectivele de eficiență energetică, precum și cu condițiile stabilite în acordurile cu partenerii de dezvoltare.

(3) Criteriile de eligibilitate a creditorilor și modul de acordare și gestionare a garanțiilor financiare și a compensațiilor financiare se stabilesc de către Guvern.”

15. Articolul 30:

la alineatul (3), textul „art. 12” se substituie cu textul „art. 19”, iar textul „art. 9” – cu textul „art. 16”;

alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„(6) Primul plan local integrat privind energia și clima, în sensul prezentei legi, este elaborat de către autoritățile administrației publice locale pentru perioada pentru care este elaborat Planul național integrat privind energia și clima.”;

alineatul (14) va avea următorul cuprins:

„(14) Întreprinderile mari care nu intră sub incidența Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii vor efectua primul audit energetic în termen de un an de la recepționarea notificării prevăzute la art. 19 alin. (1), elaborate în conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la efectuarea auditului energetic de către întreprinderile mari aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 829/2024 și, ulterior, vor efectua audituri energetice cel puțin o dată la fiecare patru ani de la data efectuării ultimului audit energetic.”

Art. II. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Guvernul, în termen de 3 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, va modifica actele sale normative în conformitate cu aceasta.

(3) Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va elabora lista părților obligate și o va publica pe site-ul său web oficial.

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de Lege privind modificarea Legii 139/2018 cu privire la eficiența energetică (facilitarea implementării proiectelor de eficiență energetică)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (facilitarea implementării proiectelor de eficiență energetică) a fost elaborat de către Ministerul Energiei cu suportul „Moldovan Green Transition Technical Assistance Facility project” implementat de către Expertise France.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (facilitarea implementării proiectelor de eficiență energetică) a fost elaborat pentru a opera modificările necesare și elimina deficiențele/lacunele identificate în textul Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică pe parcursul implementării politicilor în domeniul eficienței energetice, inclusiv cu luarea în considerare a cadrului normativ și instituțional elaborat și aprobat în acest sens.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Conform prevederilor art. 5 alin (5) din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică este menționat că politica de stat în domeniul eficienței energetice și în cel al energiei regenerabile, stabilită în conformitate cu Legea nr.10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, este implementată în coordonare și cu sprijinul instituției publice care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice și al promovării utilizării energiei din surse regenerabile (în continuare –<i>instituție publică de suport</i>). Astfel, având în vedere că aceste atribuții sunt asigurate la moment de către Instituția Publică Centrul Național pentru Energie Durabilă (în continuare IP CNED), a fost identificată necesitate de înlocuire pe tot textul legii a sintagmei „<i>instituție publică de suport</i>” cu sintagma „Instituția Publică Centrul Național pentru Energie Durabilă” cu utilizarea ulterioară a formei abreviate „IP CNED”. Conform prevederilor art. 7¹ din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică în coroborare cu art. II alin (4) lit. b) din Legea nr. 113/2023 pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, țara noastră are obligația până la 31 decembrie 2030 de a obține economii de energie anuale echivalente cu minimum 0,8% din valoarea medie a consumului de energie finală înregistrat între 1 ianuarie 2019 și 1 ianuarie 2022. Totodată, este de menționat că în conformitate cu prevederile art. 7¹ alin. (5) din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, este stipulat că „[...]Guvernul, la propunerea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, stabilește modul în care obținerea cantității totale cumulate a economiilor de energie va fi asigurată – <u>prin intermediul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, al măsurilor de politică în domeniul eficienței energetice sau prin combinarea acestora[...]</u>”. Prin urmare, în vederea punerii în aplicare a prevederilor Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, Ministerul Energiei a optat ca obținerea cantității totale cumulate a economiilor de energie în perioada 1 ianuarie 2024–31 decembrie 2030 să fie asigurată atât prin intermediul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, cât și prin alte măsuri de politică ce urmează a fi implementate în acest sens. Astfel, pentru implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, Ministerul Energiei a promovat, pe parcursul trimestrului IV a anului 2023, două proiecte de Hotărâri de Guvern, care au fost aprobate de Guvern după cum urmează:

- Hotărârea Guvernului nr.1064/2023 cu privire la aprobarea Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2024-2026;
- Hotărârea Guvernului nr.1068/2023 cu privire la aprobarea Metodologiei pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate.

Conform prevederilor art. 8 alin. (2) și alin. (7) din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică este menționat că Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, trebuie să cuprindă, pentru următorii 3 ani, **lista părților obligate și cantitatea totală a economiilor de energie ce trebuie realizate**, calculat ca media vânzărilor de energie către consumatorii finali pentru perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022.

În conformitate cu prevederile art. 8 alin. (1) din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, în calitate de părți obligate sunt desemnați toți operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice, operatorii sistemelor de distribuție a gazelor naturale, **importatorii de produse petroliere și furnizorii de energie termică pentru încălzire și/sau prepararea apei calde menajere, și/sau răcire**, iar mărimea plății fixe a fi stabilită este aceeași pentru fiecare categorie de operatori, furnizori și importatori respectivi.

Totodată, având în vedere faptul că în calitate de părți obligate se regăsesc atât **operatorii sistemelor de distribuție a gazelor naturale cât și furnizorii de energie termică pentru încălzire și/sau prepararea apei calde menajere, și/sau răcire**, ținem să menționăm că legea nu prevede careva excepții de la plata contribuției pentru furnizorii de energie termică și/sau preparare a apei calde menajere pentru energia termică livrată consumatorilor și/sau pentru gazele naturale consumate în vederea producerii acestei cantități de energie. Prin urmare, aceștia achită contribuții în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice (SOEE) atât pentru gazele naturale consumate (în cazul furnizorilor de energie termică racordați la rețeaua de distribuție a gazelor naturale) pentru producerea energiei termice și electrice, cât și pentru cantitatea de energie termică livrată consumatorilor.

Conform prevederilor art. 8 alin.(6) din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, este menționat că calcularea contribuțiilor anuale se stabilește și se aprobă de Guvern și poate fi calculată în următoarele moduri:

- prin stabilirea unei sume anuale ce urmează a fi transferată de fiecare parte obligate. În acest caz, contribuțiile anuale se transferă trimestrial, în tranșe egale, până în ziua a 45-a de la încheierea trimestrului de gestiune. Prima tranșă se transferă până la data de 15 mai a fiecărui an;*
- prin stabilirea unei plăți fixe, pe unitate de energie sau de volum distribuit, furnizat și/sau comercializat. În acest caz, contribuțiile se transferă trimestrial, în funcție de cantitățile de resurse energetice distribuite, furnizate și/sau comercializate, până în ziua a 45-a de la încheierea trimestrului de gestiune. Prima tranșă se transferă până la data de 15 mai a fiecărui an.*

Având în vedere prevederile art. 8 alin (2) din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, precum și Hotărârea Guvernului nr. 1064/2023 cu privire la aprobarea Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2024-2026, Guvernul a optat pentru calcularea contribuțiilor părților obligate *prin stabilirea unei plăți fixe, pe unitate de energie sau de volum distribuit, furnizat și/sau comercializat.*

De menționat că calcularea contribuțiilor părților obligate prin stabilirea unei sume anuale ce urmează a fi transferată de fiecare parte obligată ar fi creat dificultăți financiare pentru majoritatea

părților obligate, datorate neuniformității volumelor vânzărilor de resurse energetice pe parcursul trimestrelor.

Prin urmare, având în vedere cele menționate mai sus, la calcularea contribuțiilor părților obligate nu a fost posibilă diferențierea/excluderea volumelor de gaze naturale consumate de sectorul energetic - furnizorii de energie termică pentru încălzire și/sau prepararea apei calde menajere, și/sau răcire, pe motiv că în conformitate cu legislația în vigoare nu este posibil de aplicat tarife diferențiate pe tipuri de consumatori, deoarece acestea sunt calculate în baza tarifelor de transport și/sau distribuție, aplicate pentru punctele de intrare/ieșire din rețea și sunt valabile pentru toți consumatorii în mod nediscriminatoriu. Toate aspectele descrise anterior fac imposibilă respectarea prevederii de la art. 8 alin. (7) lit. d) din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, care menționează că la calcularea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată nicio unitate de energie nu trebuie considerată dublu.

Prin urmare, în vederea remedierii acestei discrepanțe și totodată în vederea reducerii poverii financiare asupra consumatorilor de energie termică din cadrul sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică (SACET), care prin tarifele la energia termică achită aceste contribuții, se impune necesitatea excluderii din lista părților obligate a **furnizorilor de energie termică pentru încălzire și/sau preparare a apei calde menajere, și/sau răcire**, fapt ce va contribui inclusiv la promovarea SACET drept o sursă de alimentare durabilă și eficientă cu energie termică.

Totodată, este de menționat că după aprobarea Hotărârii Guvernului nr. 1064/2023 cu privire la aprobarea Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2024-2026 a fost identificat că părțile obligate incluse în tabelul 3 din Anexa nr. 1 la Programul sus menționat nu reflectă și nici nu va putea reflecta situația la zi ținând cont de caracterul dinamic al sectorului produselor petroliere precum și cel de furnizare a energiei termice, fapt demonstrat prin modificările înregistrate, pe parcursul perioadei 2022-2024, în activitatea **Importatorilor de produse petroliere și respectiv a Furnizorilor de energie termică pentru încălzire și/sau prepararea apei calde menajere și/sau răcire**, prin apariția pe piață a noilor agenți economici și/sau stoparea activității unor agenți economici, având la bază diverse motive care au condus la acest fapt.

Astfel, a fost creată situația prin care pe de o parte agenții economici care și-au început activitatea începând cu luna ianuarie 2022 până în prezent nu au fost incluși în tabelul 3 din Anexa nr. 1 la Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2024-2026, iar pe de altă, având la bază prevederile **art. 8 alin. (1) din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică**, aceștia sunt părți obligate și urmează să achite contribuțiile pentru schema de obligații în domeniul eficienței energetice în funcție de volumul vânzărilor de energie și/sau resurse energetice înregistrate.

Având la baza cele menționate, a fost identificată necesitatea excluderii din prevederile art. 8 alin. (7) a Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică a obligativității includerii în cadrul Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, aprobat prin Hotărâre de Guvern, a listei părților obligate, urmând ca această listă să fie elaborată și actualizată corespunzător de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, care dispune de informația actualizată cu privire la activitatea agenților economici care își desfășoară activitatea în sectorul energetic.

Totodată, în vederea monitorizării corectitudinii achitării contribuțiilor de către fiecare parte obligată în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice este necesar de stabilit în

lege că monitorizarea va fi realizată de către IP CNED, în baza unei metodologii elaborate și aprobată de aceasta, în acest sens.

Mai mult ca atât, în cadrul exercițiului de monitorizare a corectitudinii achitării contribuțiilor de către fiecare parte obligată în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice s-a constatat că în cazul **Importatorilor de produse petroliere** este dificil de monitorizat volumul de produse petroliere importate comparativ cu cel comercializat deoarece există cazuri când importatorii procură volume de produse petroliere pe piața internă, după ce acestea au fost importate.

Astfel, pentru a simplifica procedura de monitorizare a contribuțiilor achitate de importatorii de produse petroliere, a fost identificată necesitatea de efectuare a modificărilor în lege astfel încât contribuțiile achitate de importatorii de produse petroliere să fie efectuate în funcție de volumul de produse petroliere importat și nu din cel comercializat cum este prevăzut la moment în textul legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică.

O alta modificare propusă ține de instituirea la nivel legislativ a „Fondului pentru eficiență energetică ” (în continuare FEE), care va cuprinde totalitatea mijloacelor financiare destinate finanțării proiectelor de eficiență energetică și/sau valorificare a surselor regenerabile de energie implementate prin intermediul IP CNED în baza programelor de finanțare aprobate de Guvern, inclusiv programul de finanțare Fondul pentru eficiență energetică în sectorul rezidențial din Republica Moldova (în continuare – Programul FEERM) aprobat de Guvern prin Hotărârea Nr. 251/2024, Programul de vouchere pentru electrocasnice, aprobat prin HG nr. 533/2024 și altele.

FEE este propus a fi instituit în cadrul bugetului de stat cu atribuirea IP CNED a competenței de administrare a acestuia.

Este de menționat că eficiența energetică redusă în sectorul rezidențial creează presiuni pe consumatorii casnici care sunt afectați direct de creșterea la nivel internațional a prețurilor pentru resursele energetice în măsura în care veniturile disponibile nu le permit să acopere cheltuielile pentru asigurarea nivelului de confort termic minim necesar, conform prevederilor normativelor sanitar-igienice. Aceasta impune implementarea unor mecanisme direcționate spre o îmbunătățire semnificativă a eficienței energetice în special în clădirile rezidențiale, care sunt responsabile pentru aproximativ jumătate din consumul final energetic al țării. Concomitent, suportul partenerilor de dezvoltare pentru crearea și finanțarea acestor mecanisme rămâne foarte important.

Instituirea Fondului pentru Eficiență Energetică la nivel legislativ primar reprezintă un subiect de actualitate în cadrul discuțiilor cu partenerii de dezvoltare (BERD, BEI, PNUD, USAID, BM, AFD, KfW, Delegația UE etc.), care sunt disponibili să acorde suport financiar pentru implementarea proiectelor în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă, într-un cadru durabil și cu condiția că aceste mijloace financiare vor putea fi absorbite și valorificate corespunzător.

Sursele de finanțare a Fondului pentru Eficiență energetică sunt mijloacele financiare:

- a) colectate în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice;
- b) alocate de la bugetul de stat prin intermediul fondului de reducere a vulnerabilității energetice;
- c) sub formă de granturi, donații sau alte mijloace financiare primite de la partenerii de dezvoltare;
- d) sub formă de venituri financiare (dobânzi, comisioane, diferență de curs) obținute ca urmare a administrării mijloacelor financiare și finanțărilor acordate din cadrul FEE;
- e) sub formă de contribuții ale beneficiarilor programelor de finanțare;
- f) alte mijloace financiare ce nu contravin legislației.

Conform prevederilor pct. 19 sbp. 3) din Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2024-2026 aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1064/2023, este prevăzută asigurarea mobilizării unei cantități estimative anuale de resurse financiare echivalentă cu circa 229 milioane lei sub formă de granturi și donații **din partea partenerilor de dezvoltare și/sau a organizațiilor internaționale**, care constituie 50 % din suma echivalentă de 458 milioane lei prevăzută a fi acumulată anual.

Cu referire la mijloacele financiare din cadrul FEE este de menționat că acestea urmează a fi utilizate inclusiv pentru oferirea garanțiilor și a compensațiilor financiare prin intermediul IP CNED.

Instituirea acestui instrument de finanțare a fost identificată ca fiind una necesară, ca rezultat al discuțiilor purtate cu băncile comerciale din Republica Moldova, care pentru oferirea mijloacelor financiare, sub formă de împrumuturi Asociațiilor de Proprietari în condominiu în vederea finanțării sau cofinanțării proiectelor de eficiență energetică și/sau valorificării surselor regenerabile de energie au nevoie de garanții financiare, pe motiv de lipsă a activelor din partea Asociațiilor de Proprietari în condominiu, ce ar putea fi oferite ca gaj pentru obținerea acestor împrumuturi.

De asemenea acordarea suportului financiar pentru compensarea parțială a ratei dobânzii la creditele obținute de către Asociațiile de proprietari în condominiu de la băncile comerciale și organizațiile de creditare nebankare din Republica Moldova, pentru finanțarea proiectelor de eficiență energetică și/sau valorificare a surselor regenerabile de energie în clădirile din proprietatea acestora, reprezintă la fel un instrument financiar identificat ca fiind necesar în vederea impulsivării implementării proiectelor de eficiență energetică în cadrul Asociațiilor de proprietari în condominiu. Prin urmare, lipsa unor astfel de instrumente de finanțare, din partea altor entități decât cele bancare, care ar asigura oferirea garanțiilor financiare și a compensațiilor financiare conform descrierilor de mai sus, reprezintă un impediment pentru Asociațiile de proprietari în condominiu în procesul de identificare a mijloacelor financiare, pentru finanțarea integrală sau cofinanțarea (în vederea asigurării contribuției proprii necesare) proiectelor de eficiență energetică și/sau valorificare a surselor regenerabile de energie în cadrul acestora, în special prin intermediul produselor financiare lansate de IP CNED.

Având în vedere cele menționate mai sus, pentru asigurarea durabilității și stabilității în timp a mecanismelor de finanțare a investițiilor în domeniul eficienței energetice se impune instituirea unui cadru de finanțare sub forma Fondului pentru Eficiență Energetică. Acest format, în calitate de sursă principală de finanțare va crește încrederea partenerilor de dezvoltare în sustenabilitatea Programelor de finanțare aprobate de Guvern. Încrederea partenerilor de dezvoltare va crea premise pentru aportul acestora sub formă de contribuții financiare necesare pentru implementarea proiectelor de eficiență energetică (EE) și/sau valorificare a surselor regenerabile de energie. Astfel, este necesară includerea unor prevederi în Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică care să reglementeze la nivel primar instituirea FEE, precum și a instrumentelor principale de finanțare aplicabile - garanții și compensațiile financiare.

Totodată, merită de menționat faptul că eficientizarea energetică a clădirilor reprezintă prioritatea nr. 2 din Planul Național „Construim Moldova Europeană” aprobat de Guvern, iar asigurarea durabilității programelor de finanțare Guvernamentale în domeniul eficienței energetice implementate din mijloacele financiare ale Fondului pentru Eficiență Energetică, va avea un impact pozitiv asupra populației, prin crearea premiselor pentru atragerea resurselor financiare ale partenerilor de dezvoltare pentru creșterea eficienței energetice la nivel național, reducerea facturilor la energie, îmbunătățirea condițiilor de trai, reducerea gazelor cu efect de seră și respectiv sporirea securității energetice a țării.

Este de menționat că, la moment, valorificarea mijloacelor financiare în cadrul Programului de finanțare FEERM este efectuată în baza produselor de finanțare elaborate pentru asociațiile de proprietari în condominiu și respectiv pentru proprietarii de casele individuale.

Prin urmare, având în vedere că numărul asociațiilor de proprietari în condominiu și a caselor individuale ai căror proprietari doresc să implementeze proiecte de eficiență energetică și valorificare a surselor regenerabile de energie este unul mare, iar fiecare proiect individual presupune un efort consistent în vederea realizării acestuia, a fost identificată necesitatea de a oferi posibilitatea asociațiilor de proprietari în condominiu și proprietarilor de case individuale de a selecta în mod individual agentul economic care va executa lucrările aferente implementării proiectelor de EE și/sau valorificare a SER, iar ulterior Centrul Național pentru Energie Durabilă, prin intermediul programului de finanțare FEERM va subvenționa o parte din costul lucrărilor, cu condiția că aceștia au respectat toate cerințele din produsul de finanțare aplicabil.

Acest fapt, pe de o parte, va permite o absorbție mai rapidă a mijloacelor financiare disponibile pentru proiectele de eficiență energetică și/sau valorificare a surselor regenerabile de energie în cadrul Asociațiilor de Proprietari în condominiu și a proprietarilor de case individuale, iar pe de altă parte va spori gradul de încredere a acestora în reabilitarea energetică a blocurilor locative și/sau a caselor din gestiune, având posibilitatea să selecteze în mod individual agentul economic care va executa lucrările, în baza unor condiții prestabilite în produsele de finanțare aprobate de CNED.

Adițional, absorbția mai rapidă a mijloacelor financiare prin reabilitarea anuală a unei suprafețe mai mari a fondului clădirilor rezidențiale va oferi argumente adiționale autorităților competente de a convinge partenerii de dezvoltare cu privire la capacitatea sporită de absorbție și respectiv încredea acestora pentru creșterea volumului finanțării în acest sens.

În cazul proprietarilor de case individuale, cu cea mai înaltă vulnerabilitate energetică, care se prezumă că nu dispun de capacitățile necesare pentru contractarea serviciilor și lucrărilor necesare în vederea reabilitării energetice a caselor din gestiune, implementarea proiectelor în aceste domenii va fi realizat de către IP CNED în baza produselor de finanțare elaborate pentru astfel de grupuri de consumatori.

Prin urmare, în cazul în care procedurile de achiziție publică pentru selectarea agenților economici, care să implementeze măsurile de eficiență energetică și/sau valorificare a surselor regenerabile de energie, va fi efectuată de către IP CNED, a fost identificată necesitatea de reglementare prin lege a procedurii de transmitere a bunurilor procurate de către aceasta în gestiunea beneficiarului de proiect.

Cu referire la consiliul IP CNED a fost identificată necesitate de micșorare a numărului membrilor Consiliului acestuia de la 9 la 7.

O altă modificare care a fost identificată ca fiind necesară ține de stabilirea perioadei pentru care sunt elaborate planurile locale integrate privind energia și clima precum și excluderea prevederilor care dublează atribuțiile autorităților publice locale de nivelul întâi de a selecta și desemna manageri energetici locali.

Totodată, a fost identificat că impunerea obligativității de elaborare a planurilor locale integrate privind clima și energia pentru autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea și cele de nivel special s-a dovedit a fi una inefficientă, pe motiv că majoritatea dintre acestea nu le elaborează, iar cele care le elaborează, în marea majoritate a cazurilor, nu pot asigura un nivel corespunzător al calității acestora, fapt ce contribuie negativ la atingerea obiectivelor naționale în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor regenerabile de energie stabilite prin Planul Național Integrat privind Energia și Clima.

Astfel, din considerentele menționate mai sus, se propune modificarea legii astfel încât obligativitatea elaborării acestor planuri să se răsfângă doar asupra autorităților administrației publice locale, care au statut de municipiu (Chișinău, Bălți, Cahul, Ceadâr-Lunga, Comrat, Edineț, Hîncești, Orhei, Soroca, Strășeni, și Ungheni), iar pentru celelalte autorități publice locale elaborarea acestor planuri să devină una voluntară.

Avînd în vedere faptul că elaborarea acestor planuri are drept scop stabilirea obiectivelor în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor regenerabile de energie cu indicarea măsurilor planificate a fi realizate în vederea atingerii acestora, este de menționat că legea prevede o legătură dintre aceste planuri cu sistemul informațional național în domeniul eficienței energetice, care la rândul său cuprinde alte subsisteme conform prevederilor de la art. 13¹ alin.(1).

Ca rezultat al elaborării conceptului sistemului informațional în domeniul eficienței energetice și a conlucrării cu părțile interesate la etapa elaborării acestuia, a fost identificată necesitatea de ajustare a acestor subsisteme inclusiv prin completarea lor cu alte subsisteme noi în vederea asigurării funcționalității și durabilității acestora în timp. Astfel, a fost identificată necesitatea de a efectua completările de rigoare asupra prevederilor art. 13¹ din legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică.

Printre modificările identificate ca fiind necesare a fi operate, se enumeră și modificarea prevederilor art. 20 din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică prin care să se ofere posibilitatea prestării serviciilor de audit energetic de către toate întreprinderile indiferent de forma organizatorico-juridică, inclusiv organizațiile necomerciale și instituțiile științifice cum ar fi Institutul de Energetică a Universității Tehnice a Moldovei, fără a limita ca aceste servicii să fie prestate doar de către **societățile comerciale**, după cum este reglementat la moment în redacția actuală a art. 20 din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, ceea ce îngreudește drepturile ONG și întreprinderilor cu orice altă formă organizatorico-juridică să presteze astfel de servicii.

Totodată, în condițiile intrării în vigoare a Legii nr. 282/2023 cu privire la performanța energetică a clădirilor, este necesar de revăzut pe de o parte necesitatea păstrării caracterului obligatoriu de elaborare a auditului energetic pentru proiectele de eficiență energetică finanțate total sau parțial de la bugetul de stat sau bugetul autorităților publice locale, iar pe de altă parte de asigurat mecanisme corespunzătoare care ar permite verificarea calității acestor audituri energetice.

O altă modificare identificată ține de completarea legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică cu prevederi care să permită finanțarea durabilă și continuă a proiectelor de eficiență energetică prin intermediul IP CNED, prin oferirea dreptului acesteia de a încheia contracte de performanță energetică în baza unui Program aprobat de Guvern în acest sens.

Cu referire la domeniul auditării energetice, art. 30 alin. (14) din Legea nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică menționează că „*Întreprinderile mari care nu intră sub incidența Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii vor efectua primul audit energetic în termen de un an de la publicarea, în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, a Regulamentului cu privire la efectuarea auditului energetic de către întreprinderile mari [...]*”. Totodată la art. 12 alin. (1) litera o) din aceeași lege menționează că IP CNED „*identifică și stabilește lista întreprinderilor mari care urmează să îndeplinească obligația stabilită la art. 19 alin. (1) și le notifică despre acest fapt*”. Astfel, având în vedere cele menționate, a fost constatat că termenul de 1 an oferit întreprinderilor mari pentru efectuarea primului audit energetic, care decurge din momentul publicării Regulamentului cu privire la efectuarea auditului energetic de către întreprinderile mari în Monitorul oficial al Republicii Moldova, este prea mic din considerentul că IP CNED va avea nevoie de câteva luni pentru a stabili această listă, iar ulterior întreprinderile mari vor avea nevoie de timp pentru contractarea serviciilor de auditare energetică.

Prin urmare, a fost identificată necesitatea de modificare a prevederilor art. 30 alin. (14) din legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică astfel încât termenul de 1 an să decurgă din momentul recepționării de către întreprinderile mari a notificării, expediată de către IP CNED, cu privire la obligativitatea efectuării auditului energetic.

Intrarea în vigoare a proiectului de lege la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova este argumentată prin faptul că prin intermediul acestui proiect de lege se urmărește stabilirea cadrului regulator în vederea valorificării contribuțiilor colectate ca rezultat al punerii în aplicare a

Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2024-2026, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1064/2023.

Aceste mijloace financiare urmează a fi gestionate de către IP Centrul Național pentru Energie Durabilă, care la moment întâmpină mai multe impedimente în ceea ce privește implementarea Programului de finanțare Fondul pentru Eficiență Energetică în sectorul rezidențial din Republica Moldova. În rezultatul modificărilor propuse prin prezentul proiect de lege acestea urmează a fi eliminate, fapt ce va contribui la sporirea gradului de valorificare a mijloacelor financiare pentru implementarea proiectelor de eficiență energetică și valorificare a surselor de energie regenerabilă în sectorul clădiri.

Mai mult ca atât, eficientizarea energetică a clădirilor reprezintă prioritatea nr. 2 din planul Național „Construim Moldova Europeană” aprobat de Guvern, iar sporirea gradului de implementare a mai multor programe Guvernamentale în domeniul eficienței energetice inclusiv a Fondului pentru eficiență energetică în sectorul rezidențial, care ar contribui la implementarea planului sus menționat, este dependentă de aprobarea modificărilor propuse prin prezentul proiect de lege.

Astfel, din aceste considerente, intrarea în vigoare a prezentului proiect de lege la data publicării în Monitorul Oficial, este imperios necesară în vederea atingerii obiectivelor stabilite.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Obiectivele urmărite ca rezultat al aprobării proiectului de lege, sunt următoarele:

- Excluderea, începând cu anul 2025, a dublării plăților fixe din partea **furnizorilor de energie termică pentru încălzire și/sau preparare a apei calde menajere, și/sau răcire**, în calitate de părți obligate în domeniul eficienței energetice;
- Instituirea, începând cu anul 2025, în cadrul bugetului de stat a Fondului pentru Eficiență Energetică, care va servi drept sursă de finanțare pentru toate proiectele de eficiență energetică finanțate de IP CNED;
- Crearea premiselor pentru impulsivarea implementării proiectelor de eficiență energetică și/sau valorificare a surselor de energie regenerabilă în cadrul asociațiilor de proprietari în condominiu și proprietarii caselor individuale, fapt ce va contribui la atingerea obligației până la 31 decembrie 2030 de a obține economii de energie anuale echivalente cu minimum 0,8% din valoarea medie a consumului de energie finală înregistrat între 1 ianuarie 2019 și 1 ianuarie 2022;
- Crearea unui mecanism durabil de finanțare a proiectelor de eficiență energetică și valorificare a surselor de energie regenerabilă în cadrul clădirilor din sectorul public prin implementarea contractelor de performanță energetică.

Proiectul de lege privind modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (facilitarea implementării proiectelor de eficiență energetică) prevede modificarea mai multor articole sau completarea acestora, după cum urmează:

1. art. 8 alin. (1) - prin excluderea din lista părților obligate a **furnizorilor de energie termică pentru încălzire și/sau preparare a apei calde menajere, și/sau răcire**.

De menționat ca aceste modificări presupun inclusiv modificarea în mod corespunzător a noțiunii de „parte obligată” din cadrul Legii.

2. Art. 2 – completarea articolului cu următoarele noțiuni de „*garanție financiară pentru credite*”, „*ajutor financiar pentru eficientizarea consumului de resurse energetice*”;
3. art. 8 alin. (7) – prin excluderea prevederii conform căreia este necesară includerea obligatorie în cadrul Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței

energetice, aprobat prin Hotărâre de Guvern, a listei părților obligate, urmând ca aceasta să fie elaborată de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

4. Completarea art. 8 cu patru alineate noi (7²), (7³), (9¹) și respectiv 12¹, cu următorul text:

„(7²) monitorizare corectitudinii achitării contribuțiilor de către fiecare parte obligată în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice este efectuată de către IP CNED, în baza unui Regulament elaborat și aprobat în acest sens de către aceasta;

(7³) Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică este obligată să furnizeze informația necesară, solicitată de IP CNED, în vederea monitorizării corectitudinii achitării contribuțiilor de către fiecare parte obligată în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice;

(9¹) lista părților obligate se stabilește de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, cu actualizarea trimestrială și publicarea acesteia pe site-ul său web oficial.

(12¹) În cazul în care în cadrul programelor de finanțare aprobate de Guvern sau în cadrul acordurilor de finanțare semnate cu partenerii de dezvoltare este stabilit că organizarea procedurilor de achiziție publică pentru selectarea agenților economici, care să implementeze măsurile de eficiență energetică și/sau valorificare a surselor regenerabile de energie, este efectuată de către IP CNED, transmiterea bunurilor procurate de către aceasta în proprietatea beneficiarului de proiect se efectuează cu titlu gratuit în modul stabilit de Guvern”

5. Modificarea din art. 8 alin. (6) litera b) și alin. 6¹) a cuvântului comercializat cu cuvântul importat, la formele gramaticale corespunzătoare;

6. modificarea art. 8 alineat (12) astfel încât acesta să permită Asociațiilor de proprietari în condominiu și proprietarilor de case individuale să selecteze părțile terțe care să implementeze proiectele de eficiență energetică și/sau valorificare a surselor regenerabile de energie și să încheie contracte cu acestea în acest sens, cu subvenționarea ulterioară a unei părți din investițiile eligibile aferente acestor măsuri de către IP CNED;

7. completarea art. 10 cu un nou alineat, care să ofere posibilitatea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei să elaboreze și să înainteze Guvernului spre aprobare măsuri care includ instrumente de finanțare a proiectelor în domeniul eficienței energetice – grantul, ajutor financiar pentru eficientizarea consumului de resurse energetice, garanția și compensațiile financiare.

8. completarea art. 12 cu două litere y) și z) cu următorul cuprins:

„y) acordă granturi și ajutoare financiare pentru eficientizarea consumului de resurse energetice în calitate de stimulente financiare pentru finanțarea proiectelor în domeniul eficienței energetice și/sau valorificării surselor regenerabile de energie;

z) emite garanții și compensații financiare în conformitate cu prevederile art. 23³ ”

9. la art. 13 alin. (4) de exclus textul „de asemenea pot selecta și desemna manageri energetici locali.”;

10. modificarea art. 10, 12, 13, 13¹ și 30 astfel încât să fie exclusă obligativitatea de elaborare a planurilor locale privind energia și clima de către autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea și cele de nivel special și atribuirea acestei obligativități autorităților administrației publice locale care au statut de municipiu, cu menționarea inclusiv a perioadei pentru care se elaborează aceste planuri. Totodată, este prevăzută completarea sistemului informațional național în domeniul eficienței energetice cu subsisteme noi și prevederi care să asigure atingerea obiectivelor urmărite precum și o durabilitate în timp a acestor subsisteme prin garantarea resurselor financiare necesare pentru întreținerea și actualizarea acestor subsisteme.

11. Ajustarea prevederilor art. 18 alin.(6) astfel încât să fie exclusă obligativitatea ca IP CNED să elaboreze și să mențină o baza de date cu informația aferentă domeniului eficienței energetice și al energiei din surse regenerabile și să se limiteze doar la deținerea acestei informații și distribuția acesteia către publicul larg.
12. completarea art. 19 alin.(3) cu prevederi prin care să se menționeze că efectuarea auditului energetic este obligatorie în cazul proiectelor în domeniul eficienței energetice finanțate total sau parțial din bugetul de stat sau din bugetele autorităților administrației publice locale, precum și al proiectelor finanțate de IP CNED, cu excepția proiectelor în domeniul eficienței energetice a clădirilor sau al unui grup de clădiri care au o suprafață utilă totală mai mică sau egală cu 250 m². În cazul proiectelor de eficiență energetică în cadrul blocurilor locative și caselor individuale cu o suprafață utilă totală mai mare 250 m² auditul energetic poate fi substituit cu certificatul de performanță energetică, întocmit conform prevederilor Legii nr. 282/2023 privind performanța energetică a clădirilor, în condițiile disponibilității acestuia.
13. instituirea în cadrul bugetului de stat a „Fondului pentru eficiență energetică” cu atribuirea IP CNED a competenței de administrare a acestuia, precum și a prevederilor care ar permite IP CNED oferirea garanțiilor și compensațiilor financiare pentru proiectele de eficiență energetică și/sau valorificare a surselor regenerabile de energie prin completarea legii cu un capitol nou V¹) „Instrumente de finanțare a proiectelor în domeniul eficienței energetice” cu următorul cuprins:

„Articolul 23¹. Fondul pentru eficiență energetică

- (1) Întru finanțarea măsurilor de eficiență energetică și/sau valorificare a surselor regenerabile de energie, se constituie Fondul pentru Eficiență Energetică (în continuare - FEE).
- (2) Mijloacele financiare colectate în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice conform prevederilor art.8 se vor transfera la conturile IP CNED deschise în CUT.
- (3) Mijloacele financiare anuale colectate în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice destinate finanțării programelor/măsurilor de eficiență energetică și/sau valorificare a surselor regenerabile de energie se aprobă prin legea anuală a bugetului de stat, în corespundere cu prevederile Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar- fiscale nr.181/2014.
- (4) Sursele de finanțare ale FEE sunt:
 - a) mijloacele financiare colectate în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice conform prevederilor art. 8;
 - c) granturi, donații sau alte surse de asistență externă;
 - d) venituri financiare obținute ca urmare a administrării mijloacelor financiare și finanțărilor acordate din cadrul FEE;
 - e) contribuții ale beneficiarilor programelor de finanțare;
 - f) alte surse ce nu contravin legislației.
- (5) Mijloacele financiare ale FEE prevăzute la alin.(4) se gestionează prin conturile IP CNED deschise în CUT.
- (6) Măsurile de eficiență energetică și/sau valorificare a surselor regenerabile de energie sunt finanțate din mijloacele financiare ale FEE prin intermediul granturilor, garanțiilor financiare și/sau compensațiilor financiare.
- (7) Valorificarea mijloacelor financiare din cadrul FEE se efectuează exclusiv în limitele și cuantumul prevăzut de programele de finanțare și bugetul IP CNED.
- (8) Gestionarea mijloacelor financiare din cadrul FEE se efectuează de către IP CNED în conformitate cu prevederile statutului acesteia și a programelor de finanțare.

(9) Mijloacele financiare ale FEE sunt utilizate exclusiv pentru:

- a) finanțarea măsurilor de eficiență energetică și/sau valorificare a surselor regenerabile de energie conform modului prevăzut în cadrul programelor de finanțare;
- b) finanțarea lucrărilor de reparație sau instalare, care sunt strict necesare pentru a proteja sau facilita implementarea măsurilor aprobate spre finanțare;
- c) finanțarea serviciilor de elaborare a documentației de proiect, a expertizei tehnice, a certificatelor de performanță energetică a clădirilor, a rapoartelor de audit energetic, precum și alte servicii și asistență tehnică necesare pentru pregătirea și implementarea proiectelor în conformitate cu condițiile și criteriile prevăzute în cadrul Programelor de finanțare aferente eficienței energetice și valorificării surselor regenerabile de energie aprobate de Guvern;
- d) emiterea garanțiilor financiare și acordarea compensațiilor financiare de către IP CNED în conformitate cu art. 23³;
- e) finanțarea cheltuielilor de gestionare și implementare a Programelor de finanțare, conform prevederilor art. 11 alin. (3);
- f) cofinanțarea proiectelor/programelor în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă, finanțate de donatori, parteneri de dezvoltare, autorități/instituții publice, asociații.

(10) Măsurile de eficiență energetică și/sau valorificare a surselor regenerabile de energie, implementate din mijloacele financiare ale FEE trebuie să fie justificate din punct de vedere economic și să contribuie la realizarea obiectivelor de eficiență energetică prevăzute la art.7¹.

Articolul 23² Alte surse de finanțare a programelor/măsurilor de eficiență energetică

(1) Programele/măsurile de eficiență energetică și/sau valorificare a surselor regenerabile de energie, sunt finanțate și din alte surse decât cele acumulate în cadrul FEE, inclusiv din sursele pentru eficientizarea consumului de resurse energetice, conform prevederilor art. 5 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice;

(2) Implementarea măsurilor prevăzute la alin. (1), se realizează prin intermediul IP CNED, în coordonare cu organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, dacă cadrul normativ nu prevede altfel;

(3) Mijloacele financiare prevăzute pentru implementarea măsurilor de la alin.(1), primite de la bugetul de stat, se gestionează prin contul unic trezorerial al IP CNED.

Articolul 23³. Garanțiile financiare și compensațiile financiare

(1) IP CNED poate emite garanții financiare precum și acorda compensații financiare, în corespundere cu condițiile programelor de finanțare, produselor de garantare și/sau compensare, în limitele capacității proprii de garantare sau de acordare a compensațiilor financiare, precum și în limita plafoanelor aprobate de Guvern pentru fiecare creditor, în corespundere cu criteriile de risc stabilite de IP CNED în colaborare cu organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei;

(2) Produsele de garantare sau de compensare se elaborează, se modifică și se aprobă de către IP CNED în conformitate cu programele de finanțare și alte priorități de politici publice stabilite de Guvern, obiectivele de eficiență energetică și condițiile stabilite în acordurile cu partenerii de dezvoltare;

(3) Criteriile de eligibilitate a creditorilor și modul de acordare și gestionare a garanțiilor financiare și compensațiilor financiare se stabilesc de Guvern.”

14. modificarea prevederilor de la art. 20 astfel încât să fie extins dreptul de prestare a serviciilor de audit energetic de către toate organizațiile necomerciale sau persoanelor juridice, indiferent de forma organizatorico-juridică a acestora.
15. Modificarea art. 19 alin. (3) astfel încât să fie exclusă obligativitatea elaborării auditului energetic în cazul proiectelor în domeniul eficienței energetice, finanțate total sau parțial din bugetul de stat sau din bugetele autorităților administrației publice locale și păstrarea obligativității elaborării acestuia doar pentru cazurile în care obiectivul supus renovării nu dispune de un certificat de performanță energetică, eliberat conform prevederilor Legii nr. 282/2023 privind performanța energetică a clădirilor
16. Completarea art. 23 cu prevederi care să permită IP CNED să semneze contracte cu beneficiarul serviciilor energetice și/sau prestatorii de astfel de servicii, în baza unui Program aprobat de Guvern.
17. Modificarea art. 30 alin.(14) astfel încât termenul de 1 an în care întreprinderile mari sunt obligate să efectueze auditul energetic să decurgă din momentul recepționării notificării din partea IP CNED și nu din momentul publicării, în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, a Regulamentului cu privire la efectuarea auditului energetic de către întreprinderile mari.
18. Ajustarea în textul legii a referințelor la cadrul normativ primar în domeniul performanței energetice și etichetării produselor cu impact energetic în condițiile noilor legi aprobate în acest sens;

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Având în vedere necesitatea operării modificărilor propuse, în baza argumentărilor menționate mai sus, opțiunea alternativă nu a fost analizată, dat fiind importanța operării modificărilor în baza deficiențelor identificate în vederea asigurării sinergiei între prevederile actelor normative și cele de politici în domeniul eficienței energetice.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Modificările propuse în Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică nu presupun crearea unui cadru nou instituțional, monitorizarea și punerea în aplicare a modificărilor propuse urmează a fi efectuată de către IP CNED și Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

Modificările propuse vor avea un impact pe termen lung asupra domeniului eficienței energetice, asigurând în acest sens crearea premiselor pentru implementarea proiectelor de eficiență energetică și valorificare a surselor de energie regenerabilă atât în sectorul public cât și privat, contribuind astfel la atingerea obligației până la 31 decembrie 2030 de a obține economii de energie anuale echivalente cu minimum 0,8% din valoarea medie a consumului de energie finală înregistrat între 1 ianuarie 2019 și 1 ianuarie 2022.

Excluderea obligativității autorităților administrației publice locale de nivelul al doilea și cele de nivel special de elaborare a planurilor locale integrate privind energia și clima și atribuirea acestor obligațiuni doar asupra autorităților administrației publice locale, care au statut de municipiu, va avea un impact pozitiv asupra autorităților publice locale de nivelul doi și cele de nivel special prin reducerea poverii financiare și administrative necesare pentru elaborarea și implementarea acestor planuri.

Mai mult ca atât, în vederea reducerii poverii administrative și financiare pentru autoritățile administrației publice locale, care au statut de municipiu, care vor avea obligațiunea de elaborare a acestor planuri și totodată în vederea asigurării unui nivel de calitate a acestor documente, Ministerul Energiei împreună cu IP CNED poartă discuții cu partenerii de dezvoltare, ca prin intermediul proiectelor de asistență tehnică lansate să asigure elaborarea acestor planuri pentru aceste autorități publice locale cu statut de municipiu.

Este de menționat că modificările propuse în vederea punerii în aplicare a contractelor de performanță energetică vor avea un impact pozitiv prin crearea premiselor care vor permite colectarea de către IP CNED a mijloacelor financiare economisite ca rezultat al implementării contractelor de performanță energetică în cadrul instituțiilor publice, generând astfel un ciclu sustenabil de finanțare și dezvoltare a unor astfel de proiecte în cadrul altor instituții publice.

De menționat că pilotarea unor astfel de proiecte are loc prin intermediul proiectului USAID Securitatea Energetică a Republicii Moldova, care pe parcursul perioadei 2024-2026, în baza experienței acumulate pe parcursul etapei de pilotare în cadrul a 3 instituții publice, urmează să asiste Ministerul Energiei și Ministerul Finanțelor în ajustarea cadrului normativ necesar care ar permite implementarea proiectelor de eficiență energetică în baza conceptului de Super ESCO.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Aprobarea modificărilor propuse în Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică nu presupune alocarea mijloacelor financiare suplimentare de la bugetul de Stat.

Instituirea FEE precum și crearea premiselor care vor oferi posibilitatea IP CNED să ofere garanții și compensații financiare, prin includerea prevederilor care reglementează acest fapt la nivel de cadru normativ primar va spori încrederea partenerilor de dezvoltare și instituțiilor organizațiilor internaționale în vederea alocării mijloacelor financiare pentru implementarea proiectelor de eficiență energetică și/sau valorificare a surselor de energie regenerabilă.

Conform prevederilor Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2024-2026 aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1064/2023 a fost estimate mobilizarea unei cantități estimative anuale de resurse financiare echivalentă cu **minim 229 de milioane lei sub formă de granturi și donații din partea partenerilor de dezvoltare și/sau a organizațiilor internaționale**, care constituie 50 % din suma echivalentă de 458 de milioane de lei prevăzută a fi acumulată anual.

În rezultatul discuțiilor purtate cu partenerii de dezvoltare și organizațiile internaționale, până la moment, a fost prevăzută obținerea mijloacelor financiare sub formă de grant în valoare de cca. 10 mil. Euro din partea Băncii Europene pentru Investiții și cca. 1 mil Euro din partea Uniunii Europene (pentru Programul de finanțare FEERM) precum și a cca. 8.5 mil Euro (1 mil. Euro pentru Programul de finanțare FEERM și 7.5 mil. Euro pentru Programul Eco-Vouchere) din partea Agenției Norvegiene pentru Dezvoltare și Cooperare (NORAD) prin intermediul Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ). Acordarea mijloacelor financiare sus menționate urmează a fi efectuată în baza prevederilor acordurilor ce urmează a fi semnate în acest sens.

Prin urmare, mijloacele financiare ale FEE urmează a fi utilizate drept sursă de finanțare pentru toate Programele de finanțare în domeniul eficienței energetice aprobate de Guvern și care urmează a fi implementate de către IP CNED.

Mai mult ca atât, implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice urmează a fi efectuată cel puțin până în anul 2030, astfel mijloacele financiare din partea **partenerilor de dezvoltare și/sau a organizațiilor internaționale** în domeniul eficienței energetice și valorificare a surselor de energie regenerabilă se așteaptă că vor fi substanțiale având în vedere procesul de aderare la Uniunea Europeană precum și necesitatea atingerii obligațiilor în domeniul eficienței energetice la nivel național.

Cu referire la oferirea garanțiilor financiare, a fost estimat că pentru asigurarea cofinanțării proiectelor de eficiență energetică și/sau valorificare a surselor de energie regenerabile finanțate în cadrul Programului FEERM sunt necesare emiterea garanțiilor financiare estimate în valoare de 105 milioane Lei (scenariu minim) până la 144 milioane lei (scenariu maxim), fapt ce va asigura debursarea creditelor pentru astfel de proiecte în valoare de cca. 144 milioane lei. Valoarea exactă a acestora urmează a fi precizată în cadrul produselor financiare ce urmează a fi elaborate și aprobate în acest sens de către IP CNED, cu luarea în considerare a prevederilor Programului de Finanțare

FEERM aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 251/2024 și a statutul Instituției Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1060/2023.

În tabelul de mai jos sunt prezentate scenariile și valoarea garanțiilor financiare estimate, considerând următoarele ipoteze: proiectele sunt finanțate în proporție de 70% grant din FEERM. Contribuția asociațiilor de proprietari din condominiu (APC) este de 30% din valoarea proiectului total, dar se estimează că 60% din APC vor asigura această contribuție prin credite.

Tabelul 1. Estimări cu privire la valoarea garanțiilor financiare și valoarea compensațiilor pentru compensarea dobânzii

Anul	Număr APC aprobate	Valoarea totală a proiectelor, lei	Grant din FEERM, lei	Contribuția beneficiari totală	Contribuția beneficiari ce vor lua credit, lei	% ajutor financiar pentru eficientizarea consumului de resurse energetice, scenariu	Valoarea ajutor financiar pentru eficientizarea consumului de resurse energetice, lei	Aportul prin credit garantat, lei	Valoarea compensațiilor aferente dobânzilor pentru creditele emise în anul de referință, lei
2025	10	130 000 000	91 000 000	39 000 000	16 380 000	0%	-	16 380 000	2 010 656
						50%	8 190 000	8 190 000	1 005 328
2026	34	442 000 000	309 400 000	132 600 000	55 692 000	0%	-	55 692 000	6 836 230
						33%	18 564 000	37 128 000	4 557 486
2027	44	572 000 000	400 400 000	171 600 000	72 072 000	0%	-	72 072 000	8 846 885
						17%	12 012 000	60 060 000	7 372 404
Total – scenariu minim, lei								105 378 000	12 935 219
Total – scenariu maxim, lei								144 144 000	17 693 771

Pentru ambele scenarii (minim și maxim) prezentate în tabelul de mai sus au fost efectuate estimările pentru plățile ce urmează a fi realizate de IP CNED pentru perioada 2025-2027 pentru acoperirea compensațiilor financiare și a garanțiilor financiare, inclusiv pentru executarea acestora.

Tabelul 2. Situația Fluxurilor financiare pentru creditele acordate in perioada 2025-2027) - Scenariul minim

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Total
Numarul de APC	10	34	44					
Credite atrase de APC pentru proiecte de eficienta energetica	8,190,000	37,128,000	60,060,000					105,378,000
Plati realizate de CNED dupa anul financiar								
Compensare dobanda	340,992	1,823,119	3,965,265	3,106,033	2,166,200	1,181,351	352,260	12,935,219
Executare garantii financiare (rata de neperformanta credite = 20%)	1,366,370	7,263,473	15,611,641	11,604,117	7,220,659	2,851,288	0	45,917,548
Cheltuieli administrare proces garantare/plata dobizii	75,109	401,386	872,178	680,394	470,619	251,799	71,282	2,822,767
TOTAL plati CNED	1,782,471	9,487,977	20,449,084	15,390,544	9,857,478	4,284,438	423,543	61,675,535
Surse acoperire plati								
Incasari comision garantare	75,109	401,386	872,178	680,394	470,619	251,799	71,282	2,822,767
Fondul Garantii financiare - bugetul de stat	1,366,370	7,263,473	15,611,641	11,604,117	7,220,659	2,851,288	0	45,917,548
Fondul FEE - bugetul de stat	340,992	1,823,119	3,965,265	3,106,033	2,166,200	1,181,351	352,260	12,935,219
TOTAL surse finantare	1,782,471	9,487,977	20,449,084	15,390,544	9,857,478	4,284,438	423,543	61,675,535
Excedent/Deficit	0	0	0	0	0	0	0	0

Scenariul maxim

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Total
Numarul de APC	10	34	44					
Credite atrase de APC pentru proiecte de eficienta energ	16,380,000	55,692,000	72,072,000					144,144,000
Plati realizate de CNED dupa anul financiar								
Compensare dobanda	681,983	2,873,323	5,301,522	4,114,711	2,816,570	1,482,949	422,712	17,693,771
Executare garantii financiare (rata de neperformanta credite = 20%)	2,732,741	11,429,839	20,783,586	15,248,209	9,193,575	3,421,546	0	62,809,496
Cheltuieli administrare proces garantare/plata dob	150,219	632,524	1,165,696	900,795	611,045	315,378	85,539	3,861,195
TOTAL plati CNED	3,564,943	14,935,686	27,250,803	20,263,715	12,621,190	5,219,873	508,251	84,364,462
Surse acoperire plati								
Incasari comision garantare	150,219	632,524	1,165,696	900,795	611,045	315,378	85,539	3,861,195
Fondul Garantii financiare - bugetul de stat	2,732,741	11,429,839	20,783,586	15,248,209	9,193,575	3,421,546	0	62,809,496
Fondul FEE - bugetul de stat	681,983	2,873,323	5,301,522	4,114,711	2,816,570	1,482,949	422,712	17,693,771
TOTAL surse finantare	3,564,943	14,935,686	27,250,803	20,263,715	12,621,190	5,219,873	508,251	84,364,462
Excedent/Deficit	0	0	0	0	0	0	0	0

Având în vedere faptul că, până la moment nu există suficientă experiență cu privire la creditele luate de asociațiile de proprietari în condominiu de la băncile comerciale, pe motiv că numărul de credite acordate acestora este foarte mic sau chiar nu există în cazul unor bănci comerciale, pentru estimarea riscului creditelor neperformante pentru garanțiile financiare ce urmează a fi acordate de IP CNED, în calcule a fost luată rata de 20%, care este mai mare cu cca. 4.5% comparativ cu rată pentru creditele neperformante acordate solicitanților din sectorului agricol, care reprezintă unul dintre cele mai riscante sectoare sub aspectul creditelor neperformante acordate până în anul 2023 conform datelor publicate de Banca Națională a Moldovei în cadrul Raportului asupra stabilității financiare pentru anul 2023¹ (a se vedea tabelul 2).

Tabelul 2. Rata creditelor neperformante pe tipuri de credite și ramuri de activitate

Nr.	Denumirea ramurii debitorului	Sold 2023, mil. MDL	Rata creditelor neperformante, %	
			2023	2022
1.	Agricultura	4521.8	15.4	14.7
2.	Industria alimentară	4151.7	5.1	5.9
3.	Domeniul construcțiilor	1186.5	5.5	10.1
4.	Credite de consum	11199.9	4.9	7.0
5.	Industria energetică	749.1	12.1	1.8
6.	UAT/instituții subordonate UAT	926.9	0.0	0.0
7.	Industria productivă	2601.5	12.2	16.9
8.	Domeniul Comerțului	14238.7	3.9	4.5
9.	Mediul financiar nebancar	2757.6	0.3	1.6
10.	Procurarea imobilului	13282.3	2.3	2.1
11.	Persoane fizice care practică activitate	1714.4	12.3	7.2
12.	Transport, telecomunicații și dezvoltarea rețelei	2106.9	6.9	5.7
13.	Domeniul prestării serviciilor	2168.2	8.1	13.1
14.	Alte credite acordate	2290.2	9.3	11.5
15.	Total	63 895,5	5.6	6.4

¹ <https://bnm.md/ro/content/raportul-asupra-stabilitatii-financiare-2023>

Condițiile de acordare și executare a garanției financiare pentru credite destinate implementării proiectelor de eficiență energetică și/sau valorificare a surselor regenerabile de energie urmează a fi stabilite de Guvern.

Cu referire la mijloacele financiare necesare pentru acoperirea compensațiilor financiare a fost estimat că vor fi necesare mijloace financiare în valoare de la 12.9 milioane lei până la 17.6 milioane lei pe durata implementării programului, care vor fi acoperite din contul mijloacelor financiare disponibile în cadrul FEE, în ipoteza obținerii creditelor pe o durată de 60 luni la o rată a dobânzii de 5%.

Cu referire la mijloacele financiare pentru finanțarea subsistemelor informaționale noi care se propun a fi parte a sistemului informațional național în domeniul eficienței energetice este de menționat că acestea urmează a fi create cu suportul proiectului „Eficiență Energetică și Energii Regenerabile în Republica Moldova” (E4M), finanțat de Ministerul Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ), Uniunea Europeană și Norvegia și implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) în perioada 2023-2026. Totodată, pentru crearea sistemului informațional național în domeniul eficienței energetice este prevăzută acordarea de mijloace financiare din cadrul asistenței tehnice prevăzute în cadrul proiectului Băncii Mondiale „Tranziția durabilă către eficiența energetică în Moldova (STEEM)”, implementat pe perioada 2024-2029 de IP Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Energetici cu suportul tehnic al IP Centrului Național pentru Energie Durabilă.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Aprobarea modificărilor propuse în Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică va avea impact pozitiv asupra **furnizorilor de energie termică pentru încălzire și/sau preparare a apei calde menajere (ACM), și/sau răcire** prin scutirea acestora de contribuțiile ce urmează să le achite în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru energia termică utilizată pentru încălzire și preparare a apei calde menajere furnizată consumatorilor finali. Contribuțiile acestora efectuate pe parcursul primului trimestru a anului 2024, sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Tabelul 3. Contribuțiile financiare ale furnizorilor de energie termică pentru încălzire și/sau preparare a apei calde menajere, și/sau răcire realizate, precum și a altor părți obligate pe parcursul I trimestru, 2024

Nr.	Denumirea părților obligate	Mijloace financiare transferate pe parcursul trimestrului I, 2024, MDL
Furnizorii de energie termică pentru încălzire și/sau preparare a ACM		
1.	S.A. „Termoelectrica”	10,039,709.20
2.	S.A. „CET-Nord”	1,356,463.92
3.	S.A. „Apă-Canal Chișinău”	175,383.03
4.	S.A. „Comgaz Plus”	30,483.21
5.	Î. M. R. C.T. Comrat	48,555.39
6.	I.M. „Servicii Comunale Glodeni”	12,797.15
Denumirea operatorilor sistemelor de distribuție a energiei electrice		
1.	„RED Nord” SA	2,368,749.33
2.	ÎCS "Premier Energy Distribution" SA	8,472,382.32
Operatorii sistemelor de distribuție a gazelor naturale		
1.	S.R.L. „Edineț-gaz”	513,335.45
2.	S.R.L. „Bălți-gaz”	1,003,004.72
3.	S.R.L. „Ialoveni-gaz”	1,666,291.89
4.	S.R.L. „Orhei-gaz”	702,991.09
5.	S.R.L. „Florești-gaz”	585,364.00
6.	S.R.L. „Ștefan Vodă-gaz”	374,262.00
7.	S.R.L. „Cimișlia-gaz”	337,843.22

8.	S.R.L. „Cahul-gaz”	552,148.28
9.	S.R.L. „Gagauz-gaz”	807,880.00
10.	S.R.L. „Taraclia-gaz”	236,965.99
11.	S.R.L. „Ungheni-gaz”	468,948.98
12.	S.R.L. „Chișinău-gaz”	14,171,315.00
13.	S.R.L. „Rotalin Gaz Trading”	324,743.19
14.	Î.C.S. „Nord Gaz-Sîngerei” S.R.L.	58,388.58
15.	S.R.L. „Candelux-Com”	-
16.	S.R.L. „Proalfa-service”	-
17.	„BV Group Company” SRL	-
18.	FPC „Lăcătuș”	-
19.	S.R.L. „Compania Doboș”	-
Importatorii de produse petroliere		
1.	Rompetrol Moldova SA	9,315,000.00
2.	Petrom Moldova SRL	1,471,480.56
3.	Lukoil Moldova SRL	12,653,719.50
4.	Tirex Petrol	-
5.	Avante SRL	286,824.38
6.	Adna Plus SRL	-
7.	Basapetrol	-
8.	ICS Bemol Retail SRL	42,143.42
9.	Energopetrol	-
10.	Estcon Construct	-
11.	Euro LPG	-
12.	Europrim	-
13.	Get Premium	-
14.	Gloria Qvarc	
15.	Naftatrans SRL	119,917.37
16.	Parcul de autobuse și taximetre nr. 9” Briceni SRL	95,118.00
17.	Prinpemps SRL	70,183.69
18.	Tezed-S SRL	52,312.37
19.	Transimex	-
20.	Vero Nadina SRL	945,883.31
21.	Achira Grup SRL	91,642.82
22.	Vitla-Petrol SRL	33,739.44
23.	Vitoil -Trading SRL	70,670.35
24.	EURO OIL GRUP SRL	-
25.	Ulpia Impex Gas	-
26.	Cancum Prim SRL	50,541.51
27.	Interacces Solutions SRL ²	4,882.89
28.	Siento SRL ¹	555,000.00

Mai mult ca atât, excluderea prevederii conform căreia este necesară includerea obligatorie în cadrul Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 1064/2023, a listei părților obligate, urmând ca aceasta să fie elaborată de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, va avea de asemenea un impact pozitiv

² Importatori de produse petroliere care nu se regăsesc în lista părților obligate din cadrul Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 1064/2023

asupra părților obligate datorită flexibilității ce urmează a fi oferită agenți economici care și-au stopat activitatea sau au apărut pe piață, în baza unor circumstanțe care au condus la acest fapt.

Din tabelul nr. 1 de mai sus poate fi observat, că nu toate părțile obligate incluse în Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, au efectuat transferurile trimestriale, iar în cazul importatorilor de produse petroliere au fost efectuate plăți inclusiv de alți operatori care nu sunt incluși în Programul sus menționat, pe motiv că la acea etapă nu dețineau licența respectivă, însă între timp au obținut licența de la ANRE.

Totodată, este de menționat că modificările propuse asupra legii vor avea impact și asupra companiilor de construcții specializate în implementarea proiectelor de eficiență energetică și valorificare a surselor de energie regenerabilă existente la nivel național (o analiza a pieței fiind în proces de desfășurare cu suportul Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ Moldova) prin intermediul proiectului: *"Eficiența Energetică și energia regenerabilă în Republica Moldova E4M"*) începând cu cele specializate în elaborarea Rapoartelor de audit energetic, documentației de proiect și până la cele specializate în executarea de lucrări aferente acestor domenii, care vor avea posibilitatea de a se dezvolta prin participarea la implementarea unor astfel de proiecte, contribuind astfel la dezvoltarea economică a țării.

Cu referire la întreprinderile care efectuează auditurile energetice va fi oferit dreptul ca aceste servicii să fie prestate de către toate întreprinderile indiferent de forma organizatorico-juridică, inclusiv organizațiile nonguvernamentale (ONG) și instituțiile științifice cum ar fi Institutul de Energetică al Universității Tehnice a Moldovei, fără a limita ca aceste servicii să fie prestate doar de către **societățile comerciale**, după cum este reglementat la moment în redacția actuală a art. 20 din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, care îngrădește drepturile ONG și întreprinderilor sub orice formă organizatorico-juridică să presteze astfel de servicii.

Acest fapt va permite crearea unei concurențe pe piață între întreprinderile care prestează astfel de servicii, iar întreprinderile mari care conform prevederilor legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică au obligația de efectuare a auditurilor energetice odată la 4 ani, vor avea posibilitatea de a selecta întreprinderea care va presta astfel de servicii prin analiza ofertelor din partea mai multor întreprinderi existente pe piață.

Conform informațiilor prezentate de IP CNED, pe parcursul ultimilor ani, prestarea serviciilor de auditare energetică este efectuată de următoarele companii:

Tabelul 4. Companiile care au prestat servicii de audit energetic pe parcursul anului 2023

Nr.	Denumirea companiei	Adresa	Nr. de rapoarte de audit energetic efectuate
1.	AO Asociația pentru Autonomie Energetică	mun. Chișinău, sec. Centru, str. Ismail 84, ap. (of.) 50	4
2.	AO AIIRM	mun. Chișinău, sec. Botanica, Dacia 39	4
3.	SRL DelibEnergy	mun. Chișinău, sec. Ciocana, str. Voluntarilor, 10, ap.(of.) 138	5
4.	ÎI CHPAR VICTOR	UTA Găgăuzia, Ceadâr-Lunga, str. Gogol, 81	5
5.	SRL "CND"	mun. Chișinău, sec. Rîșcani, str. Moscova bd., 18, ap.(of.) 4	8
6.	SRL Centrul de Eficiență Energetică	mun. Chișinău, sec. Rîșcani, str. Pușkin A., 33, ap.(of.) 43	16

7.	SRL Ecotest Energy	mun. Chișinău, sec. Ciocana, str. Mircea cel Bătrân bd., 4/4, ap.(of.) 201	4
8.	SRL MWMT-Company	mun. Chișinău, sec. Ciocana, str. Mircea cel Bătrân bd., 4/4, ap.(of.) 201	
9.	SRL ACGV ENERGOEXPERT SERVICE	mun. Chișinău, sec. Buiucani, str. Alba-Iulia, 105, ap.(of.) 9	18
10.	SRL SC OLIEX-N	mun. Chișinău, sec. Centru, str. Testemițeanu Nicolae, 17/6, ap.(of.) 38	1
11.	SRL INOVRECONS	mun. Chișinău, sec. Rîșcani, str. Moara Roșie, 5/C, ap.(of.) 31	1
12.	SRL Lismar-Vent	mun. Chișinău, sec. Centru, str. Lermontov M., 31	9
13.	SRL NovaService	mun. Chișinău, sec. Botanica, str. Grădina Botanică, 14/3, ap.(of.) 307	50
14.	SRL ACDC Energy	mun. Chișinău, sec. Rîșcani, str. Tănase Constantin, 6	4
15.	SRL Efin Servicii	mun. Chișinău, sec. Rîșcani, str. Socoleni, 11, ap.(of.) 26	1
16.	SRL Energy R&D	mun. Chișinău, sec. Rîșcani, str. Moara Roșie, 5/E, ap.(of.) 12	3
17.	SRL ABP Project	mun. Chișinău, sec. Buiucani, str. Creangă Ion, 45, ap.(of.) 319	1
18.	SRL WPC ENERGY	mun. Chișinău, sec. Buiucani, str. Lupu Vasile, 83, ap.(of.) 11	9
19.	SRL SINERGETIKA Consulting Ltd.	mun. Chișinău, sec. Ciocana, str. Russo Alecu, 63/4, ap.(of.) 24	1

Chiar dacă majoritatea întreprinderilor care au efectuat audituri energetice sunt societăți comerciale, totuși există și Asociații Obștești precum și întreprinderi individuale care au prestat astfel de servicii.

Cu referire la garanțiile și compensațiile financiare ce urmează a fi oferite prin intermediul IP CNED, este de menționat că în conformitate cu estimările efectuate, instituirea acestui mecanism va facilita accesul la finanțare pentru 88 Asociații de proprietari în condominiu, , estimările fiind efectuate în baza Programului de finanțare FEERM.

Totodată, oferirea posibilității asociațiilor de proprietari în condominiu și proprietarilor de case individuale de a selecta în mod individual agentul economic care va executa lucrările aferente implementării proiectelor de EE și/sau valorificare a SER va fi efectuată în condițiile unui produs de finanțare elaborat în acest sens de IP CNED.

În tabelul de mai jos sunt prezentate calculele pentru produsele de finanțare lansate de IP CNED precum și cele care urmează a fi aprobate, precum și sursă de acoperire a acestora:

Tabelul 5. Informații cu privire la produsele de finanțare și sursele de acoperire a acestora

Sursa de finanțare Produsul de finanțare	SOEE, mil. lei	Contributii estimate parteneri de dezvoltare, mil. Lei	FRVE, mil. Lei	Contributii proprii, mil. Lei
Produs de finanțare APC	358.092	358.092	168.508	123.081
Produs de finanțare Case individuale, extrem vulnerabile	27.7	19	42	4.7
Total, mil. Lei	385.792	377.092	210.508	127.781
Garanții financiare anuale estimate (maxime)	144.144	-	-	-
Compensații financiare anuale estimate (maxime)	17.69	-	-	-
Produs de finanțare noi	519.64	-	-	-
Total	1067.27	377.092	210.508	127.781
Total contribuții părți obligate conform prevederilor HG 251/2024, mil. Lei	1444.36		-	-

4.4. Impactul social

Aprobarea modificărilor propuse în Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică va avea un impact pozitiv asupra întregii populații a Republicii Moldova, prin creșterea eficienței energetice, reducerea facturilor la energie, îmbunătățirea condițiilor de trai, reducerea gazelor cu efect de seră și respectiv sporirea securității energetice a țării.

Implementarea proiectelor de eficiență energetică va contribui inclusiv la crearea locurilor de muncă. Conform unui Raport cu privire la ocuparea forței de muncă în domeniul energiei la nivel mondial elaborat de către Agenția Internațională a Energiei în 2023, investirea a cca. 1 mil. Euro în eficiența energetică ar presupune crearea a 8-27 locurilor de muncă adiționale, contribuind astfel la o dezvoltare economică a țării.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (facilitarea implementării proiectelor de eficiență energetică) nu stabilește careva cerințe care ar putea avea vreun impact asupra datelor cu caracter personal.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (facilitarea implementării proiectelor de eficiență energetică) nu stabilește careva cerințe care ar putea influența în mod diferit femeile, bărbații și minoritățile de gen. Totodată, acesta nu prevede promovarea unor măsuri de discriminare.

4.5. Impactul asupra mediului

Implementarea Proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (facilitarea implementării proiectelor de eficiență energetică) va avea impact pozitiv asupra mediului prin reducerea emisiilor de CO₂ ca urmare a implementării proiectelor de eficiență energetică și valorificare a surselor de energie regenerabilă, contribuind inclusiv la reducerea consumurilor/resurselor energetice utilizate.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Implementarea Proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (facilitarea implementării proiectelor de eficiență energetică) va avea impact pozitiv și asupra sistemului de sănătate și educațional prin crearea premiselor care ar facilita implementarea proiectelor de eficiență energetică și valorificare a surselor de energie regenerabilă, contribuind astfel la modernizarea clădirilor, respectarea normelor igienico-sanitare precum și și acordarea serviciilor educaționale și medicale mai calitative.

Crearea premiselor care ar atrage mijloace financiare pentru proiecte de eficiență energetică și valorificare a surselor de energie regenerabilă va avea impact și asupra dezvoltării tehnologice și inovației datorită soluțiilor propuse în cadrul diferitor proiecte ce urmează a fi implementate în acest sens, inclusiv prin colaborarea cu partenerii de dezvoltare și organizațiile internaționale în acest sens.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Având în vedere caracterul modificărilor propuse, careva măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională nu au fost identificate.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE nu sunt.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a Proiectului de lege a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Energiei, compartimentul „Transparență decizională, consultări publice” și pe portalul guvernamental.

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-despre-initierea-procesului-de-elaborare-a-proiectului-de-lege-privind-modificarea-legii-nr1392018-cu-privire-la-eficienta-energetica/13109>

Respectând prevederile Legii nr. 239/2008 privind transparența decizională au fost organizate consultări publice prin organizarea ședințelor de lucru cu ANRE, Furnizorii de energie termică (Termoelectrica SA, CET Nord SA) reprezentanții Asociației băncilor din Republica Moldova.

Totodată, proiectul de lege a fost expediat spre avizare către toate părțile interesate, fiind publicat inclusiv pe portalul guvernamental www.particip.gov.md

- <https://particip.gov.md/ro/document/stages/ministerul-energiei-in-conformitate-cu-prevederile-art-32-alin-3-din-legea-nr-1002017-cu-privire-la-actele-normative-plaseaza-pentru-consultarea-publica-proiectul-de-lege-cu-privire-la-aprobarea-proiectului-de-lege-pentru-modificarea-legii-nr-1392018-cu-privire-la-eficienta-energetica-numar-unic-1028men2024/13567>

Comentariile și obiecțiile părților care au participat la avizare au fost analizate și expuse în sinteza la proiect.

Cu referire la divergențele existente cu Ministerul Finanțelor este de menționat că în acest sens în baza prevederilor pct. 234 din Regulamentul Guvernului aprobat prin HG 610/2018 a fost organizată în data de 05.03.2025 o ședință de lucru cu reprezentanții Ministerului Finanțelor, în cadrul căreia, inclusiv în baza discuțiilor ulterioare și circulației electronice a proiectului de lege cu toate documentele aferente, au fost identificate soluții de compromis pentru toate divergențele existente, în baza cărora au fost definitive Nota de Fundamentare și proiectul de lege.

În conformitate cu pct. 239 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018 proiectul definitivat împreună cu nota informativă și sinteza a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Energiei, compartimentul „Transparență decizională, consultări publice” și pe portalul guvernamental www.particip.gov.md

https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/14303

7. Concluziile expertizelor

În scopul respectării art. 34 și 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de lege a fost supus expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție, expertizei de compatibilitate de către Centrul de Armonizare a Legislației și respectiv expertizei juridice de către Ministerul Justiției.

Astfel, conform Raportului anticorupție nr. Nr. ELO25/10321 din 05.02.2025 au fost constatată necesitatea revizuirii unor prevederi sub aspectul reglementării competenței Guvernului în ceea ce privește acordarea garanțiilor și a compensațiilor financiare și evitarea unor atribuții extensive de reglementare de către IP CNED. Totodată Raportul a evidențiat necesitate unor redactări sub aspectul respectării tehnicii legislative vizate de prevederile art.54 alin.(1) lit.g) al Legii nr.100/2017.

Drept urmare a analizei recomandărilor prezentate, proiectul legii a fost îmbunătățit, conform comentariilor prezentate în sinteza la proiectul de Lege.

În final, Raportul de expertiză menționează că implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea interesului public vizat de proiect, în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017.

Cu referire la expertiza juridică este de menționat că aceasta a evidențiat careva obiecții și propuneri aferente proiectului de lege, care au fost acceptate integral conform sintezei la proiectul de lege.

Conform avizului Grupului de Lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător a fost constatat că proiectul corespunde cu principiile de reglementare a activității de întreprinzător, iar Nota de fundamentare aferentă proiectului de lege conține suficiente informații pentru a stabili necesitatea intervenției propuse, și analizează impactul intervenției, astfel încât aceasta corespunde în mare parte cu cerințele metodologice prevăzute de Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Ca rezultat al aprobării proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (facilitarea implementării proiectelor de eficiență energetică), urmează a fi efectuate modificări la Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2024-2026, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1064/2023.

Alte acte normative noi necesare a fi adoptate pentru implementarea prevederilor în cauză nu au fost identificate.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Vor fi necesare măsuri de organizare și implementare a opțiunilor incluse pentru a atinge obiectivele stabilite în domeniul eficienței energetice.

Principale autorități implicate în procesul de implementare vor fi Ministerul Energiei, I.P Centrul Național pentru Energie Durabilă, Agenția Națională pentru Reglementarea în Energetică.

Secretar de stat

/semnat electronic/

Carolina NOVAC

SINTEZA
la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii
nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică			
Avizul Grupului de Lucru al Comisiei de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător	Nr. 38-78- 13285	Evaluarea proiectului de act normativ: Concluzia: Proiectul corespunde cu principiile de reglementare a activității de întreprinzător.	Se ia act de informare
		Evaluarea notei de fundamentare (analizei impactului de reglementare): Concluzia: Nota de fundamentare conține suficiente informații pentru a stabili necesitatea intervenției propuse, și analizează impactul intervenției, astfel corespunde în mare parte cu cerințele metodologice prevăzute de Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.	Se ia act de informare
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică	Nr. 06- 01/5801 din 05.12.2024	Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică a examinat demersul Cancelariei de Stat din 25 noiembrie 2024, prin care se solicită avizarea proiectului de lege cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (număr unic 1028/MEn/2024), autor — Ministerul Energiei și comunică despre lipsa propunerilor și	Se ia act de informare

		obiecțiilor la proiectul elaborat.	
Cancelaria de Stat	Nr. 30-69-13353 din 05.12.2024	Ca urmare a examinării proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, comunicăm următoarele. În conformitate cu pct. 133 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, inițiativele legislative ale Guvernului se adoptă prin decizie protocolară, astfel urmează să fie exclus proiectul de hotărâre a Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege privind modificarea Legii nr. 139/2018.	Se acceptă.
		Subsecvent, potrivit cerințelor art. 42 alin. (2) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, denumirea actului normativ trebuie să fie laconică și să exprime cu claritate obiectul reglementării. În contextul evocat, se consideră imperios, modificarea denumirii proiectului de lege supus examinării.	Se acceptă.
		Cu privire la propunerea de completare a art. 5 alin. (5) din Legea nr. 139/2018, cu sintagma „cu organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei”: în conformitate cu art. 25 din Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală, care reglementează funcțiile de bază ale ministerului, precum și cu pct. 7 din Regulamentul de organizare și funcționare a Ministerului Energiei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.118/2023, menționăm că Ministerul Energiei exercită funcția de elaborare a politicii de stat în domeniu. Astfel, propunerea de a include sintagma menționată nu se aliniază cu structura și funcțiile stabilite de legislația în vigoare.	Se acceptă.
		Cu referire la propunerea de introducere a art. 23¹, privind instituirea unui fond pentru eficiență energetică: indicăm că acesta necesită o revizuire, având în vedere că nu există suficiente	Nu se acceptă. Crearea Fondului pentru Eficiență Energetică la nivel de cadru

		argumente pentru înființarea unor astfel de fonduri. Considerăm că acțiunile propuse pot fi implementate prin utilizarea unui cont trezorerial, în conformitate cu reglementările în vigoare privind gestionarea resurselor financiare publice.	normativ primar are drept scop instituirea în cadrul bugetului de stat a unei linii de finanțare „Fondul pentru Eficiență Energetică”, care va servi drept sursă de finanțare pentru toate proiectele de eficiență energetică finanțate de IP CNED, conform detaliilor enunțate în Nota de fundamentare precum și întru punerea în aplicare a prevederilor art. 20 din Directiva 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind eficiența energetică, de modificare a Directivelor 2009/125/CE și 2010/30/UE și de abrogare a Directivelor 2004/8/CE și 2006/32/CE, astfel după cum a fost menționat și în avizul Centrului de Armonizare a Legislației.
		În același context, cu privire la sintagma „și/sau prin conturile bancare” din art. 23² alin.(3): menționăm că aceasta urmează a fi revizuită în coroborare cu prevederile art.1 alin.(1) și art.4 alin.(1) din Legea nr.181/2014 finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale, care statuează că statul s-a angajat să asigure cadrul general privind gestionarea finanțelor publice, care la rândul lor (finanțele publice) cuprind totalitatea resurselor financiare acumulate în numele statului și distribuite de către stat pentru îndeplinirea funcțiilor și sarcinilor sale, dar și prin	Nu se acceptă. La moment IP CNED are semnate acorduri de implementare a proiectelor cu mai multe instituții din cadrul UE cum ar fi: Agenția Norvegiană pentru Cooperare și Dezvoltare, Agenția Slovacă pentru Cooperare Internațională în Dezvoltare. În baza acestor acorduri a fost prevăzută

		prisma raționamentului că Ministerul Finanțelor promovează politica de utilizare exclusivă a conturilor trezoreriale pentru gestionarea banilor publici, în conformitate cu principiile transparenței și controlului financiar. Menționăm că, instituțiile publice, similar autorităților administrative publice, activează în numele statului, respectiv, resursele/mijloacele financiare sunt acumulate, la fel, în numele statului Republica Moldova. Prin urmare, orice mijloace financiare ale instituțiilor publice, de asemenea sunt recunoscute ca finanțe publice și urmează să fie utilizate prin intermediul conturilor trezoreriale.	obținerea mijloacelor financiare unele dintre care sunt disponibile la moment pe conturile bancare ale IP CNED după cum urmează: 1. Agenția Slovacă pentru Cooperare Internațională în Dezvoltare - 100 000 EUR, mijloace financiare destinate modernizării energetice a două instituții de învățământ din Republica Moldova: - IP Gimnaziul s. Hăsnășenii Mari, r-nul Drochia – 70 000 EUR; - IP Gimnaziul s. Inești, r-nul Telenești – 30 000 EURO. 2. Agenția Norvegiană pentru Cooperare și Dezvoltare – 7,5 mil. EURO, mijloace financiare destinate implementării Programului de Eco-Vouchere conform prevederilor HG 533/2024 privind aprobarea Regulamentului cu privire la modul de operare și funcționare a Programului de acordare a ajutorului financiar pentru eficientizarea consumului de resurse energetice. Deținerea conturilor bancare de către IP CNED este prevăzută la moment în baza prevederilor art.
--	--	---	---

			11, alin.(2) din Legea 139/2018 cu privire la eficiența energetică. Ministerul Finanțelor prin avizul prezentat la proiectul de lege nu a expus careva obiecții cu privire la modalitatea de gestionare a mijloacelor financiare ale FEE prin intermediul contului trezorerial și/sau conturile bancare ale IP CNED.
Cancelaria de Stat, Centrul Armonizare Legislației	Nr. 31/02-69-13368	Centrul de armonizare a legislației a examinat proiectul de lege cu privire la modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, promovat suplimentar Planului de acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, aprobat prin HG nr. 887/2023 și Planului național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027, aprobat prin HG nr. 829/2023 și, comunică următoarele. Proiectul național este are ca scop modificarea Legii nr. 139/2018 în vederea excluderii, dublării plăților fixe din partea furnizorilor de energie termică pentru încălzire și/sau preparare a apei calde menajere, și/sau răcire, în calitate de părți obligate în domeniul eficienței energetice; instituirii Fondului pentru Eficiență Energetică, care va servi drept sursă de finanțare pentru toate proiectele de eficiență energetică finanțate de IP CNED; creării premiselor pentru impulsionearea implementării proiectelor de eficiență energetică și/sau valorificare a surselor de energie regenerabilă în cadrul asociațiilor de proprietari în condominiu și proprietarii caselor individuale și instituirii unui mecanism durabil de finanțare a proiectelor de eficiență energetică și valorificare a surselor de energie regenerabilă în cadrul clădirilor din sectorul public prin implementarea contractelor de performanță energetică.	Se ia act de informare

		Menționăm că, Legea nr. 139/2018 este un act național armonizat, care a asigurat transpunerea parțială a Directivei 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind eficiența energetică, de modificare a Directivelor 2009/125/CE și 2010/30/UE și de abrogare a Directivelor 2004/8/CE și 2006/32/CE. Din punct de vedere al dreptului UE, prin prisma obiectului de reglementare, prezentul demers normativ se circumscrie reglementărilor statuate la nivelul UE, subsumate Politicii europene în domeniul Energiei (Capitolul 15). În context, sunt importante constatările Comisiei din Raportul de țară pe 2024 privind Republica Moldova, Comunicarea din 2024 privind politica de extindere a UE din 30 octombrie 2024, Capitolul 15 - Energie, care a remarcat că a fost înregistrat un progres substanțial în dezvoltarea instituțională. Fosta Agenție pentru Eficiență Energetică a fost reorganizată în Centrul Național pentru Energie Durabilă (CNED), cu accent pe gestionarea proiectelor de eficiență energetică în clădirile publice și rezidențiale într-un mod deschis și transparent, sub supravegherea comunității donatorilor. Din perspectiva proiectului examinat, prezintă relevanță Directiva 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012, care are ca scop principal crearea unui cadru comun pentru promovarea eficienței energetice în Uniunea Europeană, stabilind măsuri obligatorii care să asigure atingerea obiectivului de economisire a energiei, reducerea consumului energetic și creșterea sustenabilității economiei europene. Astfel, art. 7a din Directiva 2012/27/UE stabilește dispoziții privind scheme de obligații în materie de eficiență energetică, ori în temeiul art. 8 din proiectul național schema de obligații este	
--	--	--	--

		consolidată prin excluderea furnizorilor de energie termică pentru evitarea dublei impuneri, monitorizarea mai strictă a contribuțiilor financiare ale părților obligate de către IP CNED, iar fondurile colectate din contribuții sunt direcționate exclusiv către măsuri de eficiență energetică. La fel, art. 8 din actul UE prevede norme privind auditurile energetice și sistemele de gestionare a energiei, respectiv proiectul național extinde termenul pentru realizarea auditului energetic, întreprinderile mari fiind obligate să efectueze audituri energetice cel puțin odată la 4 ani de la data efectuării ultimului audit energetic. Prin crearea Fondului pentru Eficiență Energetică, ca mecanism național de finanțare, proiectul național implementează prevederile stabilite la art. 20 din Directiva UE privind fondul național pentru eficiență energetică, finanțare și asistență tehnică. Astfel, proiectul național nu reprezintă un exercițiu de transpunere directă a Directivei 2012/27/UE dar vine să asigure implementarea art. 7a, art. 8 și art. 20 din actul UE, prin modificarea actului național în vederea economisirii energiei și promovării eficienței energetice. În concluzie, comunicăm despre lipsa de obiecții și propuneri pe marginea proiectului național.	
Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Nr. 17/6222 din 06.12.2024	Ministerul Muncii și Protecției Sociale a examinat demersul Cancelariei de Stat nr. 1869-12936 din 25.11.2024 cu referire la avizarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (număr unic 1028/MEn/2024) și în limita competenței funcționale, comunică susținerea proiectului vizat, cu unele obiecții. La Nota de fundamentare, pct. 2 (pag.14) textul : “În cazul proprietarilor de case individuale, cu cea mai înaltă categorie de	Se acceptă

		vulnerabilitate energetică, care se prezumă că nu dispun de capacitățile necesare pentru contractarea serviciilor și lucrărilor necesare în vederea reabilitării energetice a caselor din gestiune, implementarea proiectelor în aceste domenii va fi realizat de către IP CNED în baza produselor de finanțare elaborate pentru astfel de grupuri de consumatori.” se substituie cu textul : “În cazul proprietarilor de case individuale, cu cea mai înaltă vulnerabilitate energetică, care se prezumă că nu dispun de capacitățile necesare pentru contractarea serviciilor și lucrărilor necesare în vederea reabilitării energetice a caselor din gestiune, implementarea proiectelor în aceste domenii va fi realizat de către IP CNED în baza produselor de finanțare elaborate pentru astfel de grupuri de consumatori.” Argumentare Potrivit Legii nr. 255 din 15.11.2024 pentru modificarea Legii nr. 241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice, categoriile de vulnerabilitate energetică au fost excluse.	
Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova	Nr. 1081-03/17 din 03.12.2024	Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova (CCI a RM) vă asigură de înalta sa considerație și în baza prevederilor referitoare la reprezentarea intereselor agenților economici în relațiile cu autoritățile publice din Legea 393/1999 cu privire la Camera de Comerț și Industrie, comunică susținerea fără obiecții a proiectului de lege cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică, expediat spre avizare de compatibilitate. Ne exprimăm convingerea în faptul că relațiile de colaborare dintre instituțiile noastre se vor intensifica pentru dezvoltarea și îmbunătățirea mediului de afaceri.	Se ia act de informare

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Nr. 21-6420 din 06.12.2024	Ca urmare a examinării proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (număr unic 1028/MEn/2024), în limitele competențelor funcționale, comunicăm următoarele. Referitor la propunerea de instituire la nivel legislativ a „Fondului pentru eficiență energetică”, care va cuprinde totalitatea mijloacelor financiare destinate finanțării proiectelor de eficiență energetică și/sau valorificare a surselor regenerabile de energie, comunicăm că în urma reformei administrative din 2021 și analizei portofoliului de proiecte implementate în acea perioadă din diverse fonduri naționale, inclusiv din Fondul pentru eficiență energetică, pentru a asigura o ierarhizare a proceselor și în același timp pentru a asigura un cadru unic de planificare a intervențiilor la nivel regional și local, a fost constituit Fondul național pentru dezvoltare regională și locală, format din resursele Fondului național pentru dezvoltare regională, proiectele investiționale din domeniul alimentării cu apă și canalizare finanțate din sursele Fondului ecologic național, proiectele investiționale finanțate din sursele Fondului pentru eficiență energetică și proiectele investiționale din domeniul dezvoltării rurale (în special proiecte de alimentare cu apă și canalizare, turism și infrastructură locală) finanțate din sursele Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural. Astfel, Legea nr. 27/2022 privind Fondul național pentru dezvoltare regională și locală a fost adoptată în scopul asigurării unui management centralizat al proiectelor investiționale și a sinergiei intervențiilor de dezvoltare a teritoriului țării. Prin intermediul inițiativei s-a urmărit crearea unui mecanism instituțional unic pentru alocarea/aprobarea/monitorizarea resurselor financiare pentru proiecte din domenii similare, finanțate anterior prin intermediul mai multor fonduri, gestionate de diferite autorități publice centrale. Unificarea procedurilor	Se acceptă parțial. Conform prevederilor proiectului de lege art. 23² alin. (1) și respectiv (2) sunt prevăzute sursele de finanțare ale Fondului pentru Eficiență Energetică și totodată este menționat că gestionarea mijloacelor financiare din cadrul FEE este efectuată prin contul trezorerial al IP CNED. Prin urmare, având în vedere acest fapt, planificarea mijloacelor financiare în cadrul FEE va fi efectuată exclusiv pentru proiectele finanțate de IP CNED. Cu referire la evitarea dublei finanțări, este de menționat că acest fapt se va urmări la etapele premergătoare finanțării proiectelor de eficiență energetică și/sau valorificare a surselor regenerabile de energie, care are loc în baza programelor de finanțare aprobate de Guvern și ca urmare a parcurgerii tuturor etapelor de evaluare și aprobare necesare în acest sens, prevăzute inclusiv conform prevederilor Statutului Instituției Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1060/2023 cu
--	----------------------------------	--	--

		financiare/instituționale a urmărit eficientizarea implementării proiectelor investiționale și evitarea riscurilor de creștere a costurilor de implementare. De asemenea, inițiativa legislativă a avut drept scop crearea cadrului necesar sporirii accesului cetățenilor la infrastructura fizică, utilități publice și condiții de locuit (apă, canalizare, iluminat public, eficiență energetică, clădiri renovate, turism etc), creând noi oportunități de finanțare a proiectelor de dezvoltare regională și locală, deschizând calea pentru finanțarea unor proiecte de dezvoltare locală, domeniu neacoperit anterior de acces la finanțare. În temeiul Legii nr. 27/2022 a fost aprobat Regulamentul privind gestionarea mijloacelor financiare ale Fondului național pentru dezvoltare regională și locală prin Hotărârea Guvernului nr. 152/2022, care reglementează mecanismele de selectare a programelor și proiectelor de dezvoltare regională și a proiectelor de dezvoltare locală, precum și măsurile de finanțare eligibile pentru aceste proiecte, asigurând cadrul necesar lansării apelurilor de proiecte în domeniile menționate. <i>Printre aceste măsuri se regăsește și eficientizarea energetică a clădirilor publice (în cadrul programelor de dezvoltare regională) și construcția, renovarea/reabilitarea clădirilor publice, inclusiv prin măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice (creșterea performanței energetice) a clădirilor publice (în cadrul programelor de dezvoltare locală).</i> Astfel, având în vedere propunerea de reinstituire a Fondului pentru eficiență energetică, și asigurarea complementarității și coerenței între fonduri, pe de o parte și a evita dublările în planificarea utilizării mijloacelor fondurilor naționale, pe de altă parte, menționăm despre necesitatea reglementării interdicției dublei finanțări, în cazul în care din Fondul pentru eficiență	privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă.
--	--	--	---

		energetică vor fi finanțate și lucrări/servicii destinate clădirilor publice.	
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Nr. 21-576 din 05.02.2025	Ca urmare a examinării proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică (număr unic 1028/MEn/2024), definitivat de autor, precum și a Sintezelor la proiect, în limitele competențelor funcționale, comunicăm următoarele. În contextul promovării inițiativei de reînstituire a Fondului de eficiență energetică și pentru a fi asigurată complementaritatea și coerența între Fondul național pentru dezvoltare regională și locală și Fondul de eficiență energetică, pe de o parte, și a evita dublările în planificarea utilizării mijloacelor fondurilor naționale vizate, pe de altă parte, precum și raportat argumentelor autorului proiectului expuse în Sinteză, insistăm asupra reglementării obligației de consultare în prealabil cu Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (în continuare - MIDR) a cererilor de finanțare depuse la program, până la etapele premergătoare a finanțării proiectelor de eficiență energetică și/sau valorificare a surselor regenerabile de energie. În acest sens, facem mențiunea importantă că, procedura de consultare prealabilă cu MIDR este valabilă doar pentru cazurile în care aplicant este APL de nivel 1 și 2, deoarece doar aceste autorități sunt eligibile spre finanțare din Fondul Național de Dezvoltare Regională și Locală, iar în celelalte cazuri în care aplicant va fi un agent economic, organizație neguvernamentală, instituție de învățământ, instituție socială etc. nu va fi obligatorie această consultare prealabilă. Conex, evidențiem că formatul consultărilor prealabile și mecanismul de integrare a acestei etape de consultare prealabilă în procesul de finanțare a proiectelor de eficiență energetică poate fi subiect al unor discuții separate cu Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, fapt pentru care manifestăm deschidere în definitivarea prezentului proiect de lege	Se acceptă parțial. Finanțarea proiectelor în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă va avea loc în conformitate cu prevederile programelor de finanțare aprobate de Guvern și ca urmare a parcurgerii tuturor etapelor de evaluare și aprobare necesare în acest sens, prevăzute inclusiv conform prevederilor Statutului Instituției Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1060/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă. Astfel, MIDR este implicat în procesul de avizare a proiectelor de Hotărâre de Guvern aferente programelor de finanțare ce urmează a fi implementate de IP CNED. Totodată, reprezentantul MIDR face parte din membrii Consiliului IP CNED care pe

		și/sau în elaborarea unui nou proiect de act normativ în domeniu. În final, amintim despre măsurile de intervenții care sunt finanțate din Fondul Național de Dezvoltare Regională și Locală și care interferează cu eventualele măsuri de intervenții din Fondul de eficiență energetică, după cum urmează: Pentru domeniul dezvoltare regională: - Măsura 3.2. Eficientizarea energetică a clădirilor publice Pentru domeniul dezvoltare locală: - Măsura 2.1. Construcția, renovarea/reabilitarea clădirilor publice, inclusiv prin măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice (creșterea performanței energetice) a clădirilor publice - Măsura 2.2. Instalarea sistemelor de producere și furnizare a energiei folosind resurse regenerabile.	lângă atribuțiile de care dispun aprobă proiectele spre finanțare. Prin urmare, ca rezultat al acestor etape premărgătoare, care vor fi necesare a fi parcurse, se va urmări evitarea dublei finanțări pentru același obiectiv. Având în vedere argumentele prezentate, în rezultatul discuțiilor telefonice cu reprezentanții MIDR la etapa definitivării proiectului, aceștia au comunicat lipsă de obiecții.
CET-Nord SA	Nr. 500-08/1998 din 09.12.2024	Urmare a examinării proiectului de lege cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (număr unic 1028/Men/2024), autor – Ministerul Energiei, și având în vedere analiza detaliată a documentelor conexe, exprimăm un aviz pozitiv cu privire la aprobarea acestuia.	Se ia act de informare
Banca Națională a Moldovei	Nr. 31-002/137/6032	Cu referire la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (număr unic 1028/MEn/2024), remis spre avizare prin scrisoarea Ministerului Energiei al Republicii Moldova nr.03 - 2960 din 26 noiembrie 2024, Banca Națională a Moldovei, în limitele competenței sale, comunică următoarele: 1. La denumirea proiectului de act normativ recomandăm excluderea cuvintelor „cu privire la aprobarea proiectului de lege”..	Se acceptă

		2. În cuprinsul Notei de fundamentare a proiectului de act normativ, recomandăm revizuirea prevederilor conform cărora hotărârea de Guvern intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, având în vedere faptul că proiectul de act normativ supus avizării este un proiect de lege	Se acceptă.
Banca Națională a Moldovei	Nr. 31-002/19/683 din 06.02.2025	Cu referire la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (număr unic 1028/MEn/2024), remis spre avizare repetată prin scrisoarea Ministerului Energiei al Republicii Moldova nr.03 - 201 din 24 ianuarie 2025, Banca Națională a Moldovei, în limitele competenței sale, comunică lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se ia act de informare.
Termoelectrica SA	Nr. 79/9316 din 12.12.2024	Prin prezenta, „Termoelectrica” S.A. informează că, a examinat proiectul Legii <i>cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (număr unic 1028/MEn/2024)</i> și înaintează următoarele propuneri de modificări și obiecții la proiectul prezentat, după cum urmează: 1. Considerăm necesar de a elabora proiectul Hotărârii Guvernului <i>cu privire la aprobarea proiectului Legii cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică.</i>	Nu se acceptă. În conformitate cu pct. 133 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, inițiativele legislative ale Guvernului se adoptă prin decizie protocolară. A se vedea inclusiv avizul Cancelariei de Stat.
		2. Modificările propuse la Articolul 8 de structurat după cum urmează: 2.1.de a muta textul <i>”la alineatul (11), sintagma „iar dacă Guvernul stabilește astfel în Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice – și de către alte autorități/instituții cu atribuții de implementare a programelor și proiectelor de eficiență</i>	Se acceptă.

		<i>energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie”, se exclude” după alineatul nou (9¹);</i>	
		2.2. de a substitui textul ”se completează alineatele (7²), (7³), (9¹) (12¹), cu următorul cuprins: ...” cu textul „se completează cu alineatele (7²), (7³), (9¹), cu următorul cuprins: „(7²) monitorizarea corectitudinii achitării contribuțiilor de către fiecare parte obligată în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice este efectuată de către IP CNED , în baza unui Regulament elaborat și aprobat de către aceasta; (7³) Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică este obligată să furnizeze IP CNED lista părților obligate, volumele de energie distribuite sau importate de fiecare parte obligată, precum și alte informații solicitate de aceasta în vederea monitorizării corectitudinii achitării contribuțiilor de către fiecare parte obligată în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice; (9¹) Lista părților obligate se stabilește de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, cu actualizarea trimestrială și publicarea acesteia pe pagina web oficială”.	Se acceptă.
		2.3. de a exclude textul ”la alineatul (11), cuvântul „astfel” se substituie cu cuvântul „altfel””, din cauza modificărilor textului alineatului (11) (pct. 2.1. din prezentul aviz);	Se acceptă.
		2.4. la finele pct. 3 se completează cu următorul text: „se completează cu alineatul (12¹), cu următorul cuprins: (12¹) În cazul în care în cadrul programelor de finanțare aprobate de Guvern sau în cadrul acordurilor de finanțare semnate cu partenerii de dezvoltare este stabilit că organizarea procedurilor de	Se acceptă.

		achiziție publică pentru selectarea agenților economici, care să implementeze măsurile de eficiență energetică și/sau valorificare a surselor regenerabile de energie, este efectuată de către IP CNED, transmiterea bunurilor procurate de către aceasta în gestiunea beneficiarului de proiect se efectuează în modul stabilit de Guvern.”	
		Reieșind din cele expuse, „Termoelectrica” SA solicită respectuos luarea în considerație a obiecțiilor și propunerilor înaintate la definitivarea proiectului Legii cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică.	Se acceptă.
Ministerul Dezvoltării Economice Digitalizării	și Nr. 03-3732 din 12.12.2024	Cu referire la proiectul de lege cu privire la modificarea Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică (număr unic 1028/MEn/2024), în limita competențelor funcționale, comunicăm lipsa de obiecții și propuneri.	Se ia act de informare
Ministerul Agriculturii Industriei Alimentare	și Nr. 2024 PLP-4052	În contextul examinării proiectului Legii pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (număr unic 1028/MEn/2024), Vă comunicăm următoarele. Propuneri care poartă caracter de recomandare: La intenția de substituie a denumirii generice „instituția publică de suport” cu indicarea nemijlocită a denumirii Instituției Publice „Centrul Național pentru Energie Durabilă”, considerăm că soluția propusă nu este una practică, întrucât în ipoteza modificării în viitor a denumirii acestei instituții, va fi necesar intervenții în actul legislativ, care presupune costuri de timp și personal. De asemenea, observăm că prin indicarea denumirilor unor instituții în textul Legii, se știrbește funcția Guvernului de a organiza executarea legii. În baza acestei funcții, Guvernul decide	Nu se acceptă. Substituirea denumirii generice „instituția publică de suport” cu Instituția Publică „Centrul Național pentru Energie Durabilă” a fost efectuată pentru a fi pe larg înțeles de către toate părțile interesate caracterul normelor care se referă la activitatea acestei instituții. Având în vedere faptul că această instituție a fost reorganizată pe parcursul anului 2023, reorganizarea acesteia sau

		crearea, reorganizarea sau lichidarea unor autorități sau instituții prin care se asigură punerea în aplicare a Legii.	schimbarea denumirii acesteia nu este prevăzută în viitorul apropiat.
		La articolul 8: alineatul (1), textul acestuia este inutil întrucât reproduce definiția „parte obligată” de la articolul 3 din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică.	Nu se acceptă. Textul prevăzut la art. 8 alin. (1) din proiectul de lege exclude furnizorii de energie termică pentru încălzire și/sau prepararea apei calde menajere din lista părților obligate, care la moment sunt menționate în art. 8 alin.(1) din legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică.
		alineatul (12 ¹), propunem reconsiderarea utilizării termenului „în gestiune”, întrucât, de regulă, în legislație prin drept de gestiune se înțelege doar dreptul de „folosința” a bunului, pe când din textul alineatul analizat se deduce că bunurile dobândite urmează a fi transmise beneficiarului de proiect în proprietate. De asemenea, păstrarea după IP CNED a dreptului de proprietate asupra bunurilor, va genera problema administrării de către această instituție a bunurilor achiziționate pentru beneficiari.	Se acceptă. Cuvântul „gestiunea” a fost substituit cu cuvântul „proprietatea”
		La articolul 19 alineatul (4), întrucât acest articol face referință la legislația privind achizițiile publice, propunem substituirea textului „entităților juridice” cu noțiunea „operatorilor economici”, termen utilizat în legislația invocată mai sus.	Se acceptă parțial. Au fost efectuate modificările în conformitate cu propunerile de modificare prevăzute la art. 20 la alineatele (2), (3), (9), (10)
Ministerul Mediului	Nr. 13-05/3524 din 11.12.2024	În contextul examinării proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (număr unic 1028/MEn/2024), Vă comunicăm lipsa obiecțiilor și propunerilor	Se ia act de informare.

Ministerul Finanțelor	Nr. 07/5-03/655/2039 din 27.12.2024	La indicația Cancelariei de Stat nr.18-69-12936 din 25 noiembrie 2024, Ministerul Finanțelor a examinat proiectul de lege cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică (număr unic 1028/MEn/2024) și, în limita competențelor funcționale, comunică următoarele. <u>De ordin general</u> De rând cu alte modificări propuse la Legea nr.139/2018, proiectul prevede crearea Fondului pentru eficiență energetică (FEE). Una din sursele de finanțare a FEE sunt mijloacele alocate de la bugetul de stat prin intermediul Fondului de reducere a vulnerabilității energetice (FRVE), care vor fi destinate pentru finanțarea programelor de ajutor financiar pentru eficientizarea consumului de resurse energetice conform Legii nr.241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice. În acest sens, menționăm că, finanțarea FEE din contul FRVE, care este format din alocațiile bugetare (venituri generale), este lipsită de logică economică și financiară. Respectiv, întru evitarea acestei paradigme, considerăm oportun ca programele de ajutor financiar pentru eficientizarea consumului de resurse energetice să fie finanțate nemijlocit din contul FEE. În acest context, se propune de completat proiectul de lege cu un articol nou prin care vor fi efectuate modificări corespunzătoare în Legea nr.241/2022, și anume: - la art.1 de exclus textul „precum și spre promovarea creșterii eficienței energetice”; - la art.2: • la alin.(1) de exclus textul „a ajutorului financiar pentru eficientizarea consumului de resurse energetice,”;	Nu se acceptă. Programul de finanțare „Fondul pentru eficiență energetică în sectorul rezidențial din Republica Moldova” aprobat prin HG 251/2024 prevede acordarea asociațiilor de proprietari în condominiu și proprietarilor de case individuale a stimulentele financiare sub formă de grant și alocație. Astfel, grantul este alocat din contul mijloacelor financiare colectate în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, iar alocația din contul mijloacelor financiare ale Fondului de reducere a vulnerabilității energetice, fiind destinată gospodăriilor vulnerabile pentru acoperirea parțială a costurilor, cu investiția eligibilă din contul contribuției beneficiarilor selectați și aprobați spre finanțare în conformitate cu prevederile produselor de finanțare aprobate de IP CNED; La moment IP CNED are aprobate și se află în proces de implementare a două produse financiare unul fiind destinat blocurilor locative și altul caselor individuale din gospodării rurale
-----------------------	-------------------------------------	--	---

		• la alin.(2) de exclus lit. d); • la alin.(3) de exclus textul „și activității de implementare a programului de acordare a ajutorului financiar pentru eficientizarea consumului de resurse energetice”; - la art.3 de exclus noțiunea „ajutor financiar pentru eficientizarea consumului de resurse energetice”; la art.4: • la alin.(1) de exclus textul „și a ajutorului financiar pentru eficientizarea consumului de resurse energetice”; • la alin.(5) de exclus lit. b); - la art.5: • la alin.(1) de exclus lit. b); • la alin.(3) de exclus textul „lit. b) și”; • la alin.(4) de exclus lit. b); • de exclus capitolului V, cu completarea concomitentă a proiectului de lege prezentat spre avizare reieșind din modificările propuse supra (art.3, art. 12, art.23²).	cu grad de vulnerabilitate energetică extremă. Conform prevederilor acestor produse de finanțare, Asociațiile de proprietari în condominiu și proprietarii de case individuale, care vor parcurge toate etapele necesare, vor obține mijloace financiare sub formă de grant în valoare de 70% și respectiv 50% din valoarea investiției eligibile precum și alocație până la 90% din valoare contribuției beneficiarilor în funcție de vulnerabilitatea energetică a acestora. Fondul de reducere a vulnerabilității energetice (FRVE) are drept scop combaterea vulnerabilității energetice a populației și creșterea accesibilității energiei în rândul consumatorilor vulnerabili, precum și promovarea creșterii eficienței energetice. Astfel, mijloacele financiare din cadrul FRVE nu sunt destinate doar pentru acordarea ajutorului compensațiilor la energie sub formă de plată monetară, dar inclusiv pentru acordarea
--	--	---	---

			ajutorului financiar pentru eficientizarea consumului de resurse energetice. Prin urmare, în cadrul discuțiilor cu partenerii de dezvoltare acest fond este prezentat inclusiv ca sursă de susținere financiară a consumatorilor vulnerabili de energie prin implementarea proiectelor de eficiență energetică și/sau valorificare a surselor regenerabile de energie în cadrul programelor de finanțare aprobate de Guvern. Prin urmare, utilizarea mijloacelor financiare din cadrul FRVE pentru proiecte de eficiență energetică are un impact pozitiv atât asupra dezvoltării economice cât și asupra domeniului social prin crearea locurilor de muncă. Astfel, excluderea din cadrul legii nr. 241/2022 a prevederilor care țin de acordarea mijloacelor financiare pentru proiecte de eficiență energetice va duce la neatingerea obiectivelor care au stat la baza creării acestui Fond.
		Cu referire la garanțiile financiare menționate în proiect, comunicăm că acestea nu cad sub incidența Legii nr.419/2006 cu	Se ia act de informare. Garanțiile financiare în sensul prevăzut conform proiectului de lege nu sunt garanții de stat și

		privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat.	respectiv nu cad sub incidența legii nr.419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat.
		Totodată, menționăm că, Nota de fundamentare nu include o analiză a fezabilității economice a asociațiilor de proprietari în condominiu, care să ateste capacitatea acestora de a contracta împrumuturi/credite bancare și să permită, concomitent, estimarea riscului la care se poate expune IP Centrul Național Pentru Energie Durabilă (IN CNED) prin emiterea garanțiilor financiare. Or, în lipsa unor date concludente în acest sens, apare incertitudinea sporită cu privire la capacitatea asociațiilor de proprietari în condominiu de a rambursa împrumuturile pentru finanțarea proiectelor de eficiență energetică și, respectiv, revendicările înaintate de către creditorii ar putea depăși capacitățile Fondului pentru eficiență energetică ceea ce la rândul său va duce în final, la riscul creșterii cheltuielilor bugetului de stat, întrucât în mare parte inițiativa elaborată de autor vizează blocuri de locuit vechi. Prin urmare, Nota de fundamentare urmează a fi revizuită prin prisma celor expuse.	Se acceptă. În Nota de fundamentare sunt prezentate scenariile și valoarea garanțiilor financiare și a compensațiilor financiare estimate, considerând următoarele ipoteze: proiectele sunt finanțate în proporție de 70% grant din FEERM. Contribuția asociațiilor de proprietari din condominiu (APC) este de 30% din valoarea proiectului total, dar se estimează că marea majoritate a APC vor asigura această contribuție prin credite. Valoarea garanțiilor financiare precum și cea necesară pentru compensarea dobânzilor urmează a fi acoperite din contul mijloacelor financiare colectate în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, fără a fi necesare alte mijloace financiare adiționale în acest sens. Totodată, Nota de Fundamentare a fost completată cu informații cu privire la capacitatea asociațiilor

			de proprietari în condominiu de a rambursa creditele garantate prin estimarea sumei corespunzătoare pentru creditele neperformante.
		La Art. I din proiect 1. La pct.1 (referitor la art.3): La noțiunea de „creditor” se propune de substituit cuvintele „bancă sau organizație de creditare nebancară” cu textul „banca, sucursala unei bănci din alt stat care desfășoară activitate pe teritoriul Republicii Moldova”, reieșind din prevederile Legii nr.202/2017 privind activitatea băncilor sau organizația de creditare nebancară, astfel cum este definită în Legea nr.1/2018 cu privire la organizațiile de creditare nebancară.	Se acceptă parțial. Noțiunea de creditor a fost reformulată. Criteriile de eligibilitate a creditorilor și modul de acordare și gestionare a garanțiilor financiare și compensațiilor financiare urmează a fi stabilite de Guvern (a se vedea art. 23³ alin.(3).
		Noțiunea de „alocație” se propune de substituit cu noțiunea de „ajutor financiar” atât pe parcursul textului, cât și în Nota de Fundamentare, care are același sens cu cea prevăzută în Legea nr.241/2022.	Se acceptă. Noțiunea de „alocație” a fost înlocuită cu noțiunea de „ajutor financiar pentru eficientizarea consumului de resurse energetice” astfel cum este definită în legea nr.241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice
		Pentru evitarea erorilor de interpretare se propune definirea noțiunii de „produs de garantare”, analogic definiției din pct.3 din Hotărârea Guvernului nr.709/2022 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea, funcționarea și utilizarea Fondului de garantare a creditelor pentru întreprinderi mici și mijlocii, întrucât la pct.10 din proiect, ce vizează completarea cu art.23³, se atestă utilizarea noțiunii în cauză.	Se acceptă.

		2. La pct.3 (referitor la art.8) propunerea privind modificarea alin.(11) în cazul al doilea de exclus.	Nu se acceptă. Administrarea mijloacelor financiare transferate în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice urmează a fi efectuată exclusiv doar de către IP CNED, care este instituția publică responsabilă de implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice și care urmărește atingerea obiectivelor în domeniul eficienței energetice prevăzute conform art. II, alin.(4) lit.b) din anexa 8 la legea nr. 113/2023 pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică. De menționat că IP CNED în conformitate cu prevederile HG nr. 1060/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă dispune de o guvernare corporativă care presupune inclusiv mecanisme de gestionare a riscurilor aferente proiectelor de EE care au drept scop atingerea obiectivelor de eficiență energetică. Astfel, în condițiile în care aceste mijloace financiare vor fi
--	--	---	---

			administrate de diferite autorități/instituții publice, care dispun de proceduri diferite de evaluare, aprobare și monitorizare a proiectelor, există riscul ca atingerea obiectivelor de eficiență energetică să nu fie asigurată.
		3. La pct.5 (referitor la art.12), ce vizează modificarea alin.(1) lit. y), urmează a fi reconsiderat aspectul „acordării de alocații în calitate de stimulente financiare”, întrucât, potrivit propunerii de la pct.1 din proiect aferent definirii noțiunii de „alocație”, aceasta constituie un ajutor financiar, iar „stimulente financiare”, potrivit prevederilor art.10 alin.(3) lit. a) din Legea nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică, sunt considerate instrumentele de promovare a schimbării comportamentale.	Se acceptă parțial. Conform prevederilor art. 11 din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică IP CNED este instituția publică responsabilă de implementarea politicii statului în domeniile sale de competență. Conform prevederilor art. 5 alin. (3) litera e) din legea 139/2018 cu privire la eficiența energetică este menționat că unul din obiectivele politicii de stat în domeniul eficienței energetice este <i>„e) promovarea mecanismelor de eficiență energetică și a instrumentelor financiare pentru realizarea economiilor de energie, acordarea de stimulente financiare și fiscale în condițiile legislației”</i>. Totodată, conform prevederilor Programului de finanțare „Fondul pentru eficiență energetică în sectorul rezidențial din Republica Moldova” aprobat prin HG

			251/2024, este prezentată noțiunea de stimulent financiar, care sunt acordate beneficiarilor acestui Program de către IP CNED, care odată acordate pot contribui inclusiv la schimbarea comportamentală în rândul consumatorilor de energie. Prin urmare, noțiunea de „alocație” a fost înlocuită cu noțiunea de „ajutor financiar pentru eficientizarea consumului de resurse energetice”, astfel cum este definită în Legea nr. 241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice.
		4. La pct.10 (referitor la Capitolul V¹), ce vizează completarea Legii nr.139/2018 cu art.232 privind Fondul pentru eficiență energetică, se propun următoarele modificări: a) art.23¹ de expus în următoarea redacție: „Articolul 23¹ . Fondul pentru eficiență energetică (1) Întru finanțarea măsurilor de eficiență energetică și/sau valorificare a surselor regenerabile de energie, se constituie Fondul pentru Eficiență Energetică (în continuare - FEE). (2) Volumul FEE se aprobă prin legea anuală a bugetului de stat, în corespundere cu prevederile Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar- fiscale nr.181/2014.”;	Se acceptă parțial. Prevederile alineatelor de la art. 23¹ au fost reformulate.

		b) art. 23²: - alin.(1)-(3) de expus în următoarea redacție: „ (1) Sursele de finanțare ale FEE sunt: a) mijloacele colectate în cadrul schemei de obligații, conform art.8; b) alocațiile de la bugetul de stat pentru acordarea ajutorului financiar; c) granturi, donații sau alte surse de asistență externă; d) alte surse ce nu contravin legislației. (2) Mijloacele financiare ale FEE prevăzute la alin.(1) primite de la bugetul de stat, se gestionează prin contul trezorerial al IP CNED. (3) Mijloacele financiare prevăzute la alin.(1), altele decât indicate la alin.(2), se gestionează prin contul trezorerial și/sau prin conturile bancare ale IP CNED sau în modul prevăzut de acordurile încheiate în acest sens cu partenerii de dezvoltare.”;	Se acceptă parțial. Propunerile de a exclude din prevederile art. 23³ a unor surse de finanțare a FEE nu a fost argumentată. Prin urmare, având în vedere experiența de colectare a contribuțiilor beneficiarilor în cadrul Programelor de finanțare (a se vedea HG 613/2023 privind mărimea și modul de percepere a contribuțiilor de la beneficiarii programelor de eficientizare a consumului de resurse energetice) considerăm oportun păstrarea acestor surse de finanțare potențiale a FEE. Totodată, având în vedere că granturile, donațiile precum și alte surse de asistență externă vor fi la fel sursă de finanțare a FEE, considerăm necesar ca textul de la lit. d) la fel să fie acceptat ca potențială sursă de finanțare a acestuia.
		- alin.(4) de exclus, întrucât acesta descrie sursele de finanțare a măsurilor de eficiență energetică și/sau valorificare a resurselor regenerabile de energie care dublează sursele de finanțate a FEE conform alin.(1). Utilizarea mijloacelor FEE, inclusiv pentru scopul menționat, este prezentată la alin.(7) lit.a);	Nu se acceptă. Prin prevederea de la alin. (4) sunt prevăzute instrumentele financiare prin intermediul cărora urmează a fi finanțate măsurile de eficiență energetică și/sau valorificare a surselor regenerabile de energie. La alin. 7 lit. a) este specificat

			doar faptul că mijloacele financiare ale FEE pot fi utilizate pentru finanțarea măsurilor de eficiență energetică și valorificare a surselor regenerabile de energie, fără a indica instrumentele financiare prin intermediul cărora urmează a fi finanțate aceste măsuri. Pentru creșterea transparenței, inclusiv în rândul partenerilor de dezvoltare a Republicii Moldova, cu privire la modalitățile de alocare a mijloacelor din contul FEE, considerăm necesar de a păstra prevederea de la alin.(4).
		c) art.23³ nu poate fi susținut. Conform prevederilor acestuia, IP CNED este abilitată de emiterea garanțiilor financiare. Extinderea listei de instituții care oferă astfel garanții (de rând cu ODA), fiind în afară bugetului, oferite din contul resurselor bugetare, aduce după sine riscuri bugetare suplimentare, fără instituirea unor mecanisme adecvate de atenuare/prevenire a acestor riscuri. Concomitent, urmează să fie efectuate modificări la art.3, art.23² conex propunerii date.	Nu se acceptă. Mecanismele de gestionare a riscurilor aferente emiterii garanțiilor financiare de către IP CNED urmează a fi reglementat în cadrul unui Regulament care va fi aprobat de Guvern.
		Reieșind din cele expuse, Ministerul Finanțelor este disponibil de a examina repetat proiectul de hotărâre, după luarea în considerare a obiecțiilor formulate.	Se acceptă.

Ministerul Finanțelor	Nr. 07/5-09/84 din 24.02.2025	Ministerul Finanțelor a examinat repetat proiectul de lege cu privire la modificarea Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică (număr unic 1028/MEn/2024) și, reiterează obiecțiile expuse în avizul nr.07/5-03/655/2039 din 27 decembrie 2024, care nu au fost acceptate la definitivarea proiectului.	Se ia act. Obiecțiile care nu au fost acceptate au fost discutate cu reprezentanții Ministerului Finanțelor în cadrul ședinței comune din data de 05.03.2025. În rezultatul ședinței toate divergențele din primul aviz precum și cele din avizul repetat au fost soluționate cu definitivarea corespunzătoare a Notei de fundamentare și a proiectului de lege.
		Suplimentar la Art. I din proiectul de lege se înaintează următoarele propuneri: 1. La pct.6 (care completează art.12, alin.(1) cu lit.y)) este necesar de adus în concordanță textul lit.y) cu sensul noțiunii de „ajutor financiar pentru eficientizarea consumului de resurse energetice” expus în art.3 din Legea nr.241/2022 privind Fondul de eficiență energetică.	Nu se acceptă. În proiectul de lege, pct. 2 este prezentă noțiunea de „ajutor financiar pentru eficientizarea consumului de resurse energetice – astfel cum este definit în art. 3 din Legea nr. 241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice.” Astfel, noțiunea de „ajutor financiar pentru eficientizarea consumului de resurse energetice” corespunde cu noțiunea expusă în art.3 din Legea nr.241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice.
		După consultarea organizată conform solicitării Cancelariei de Stat nr.1869-12936 din 26.11.2024, prin modificările înaintate la	Se acceptă.

		pct.8, proiectul a fost completat cu modificări la art.13¹, prin care lista subsistemelor SIME a fost lărgită cu 4 unități. Astfel, potrivit Legii nr.71/2007 cu privire la registre, finanțarea registrelor de stat se efectuează din contul și în limita mijloacelor posesorilor acestor registre, alocate din bugetul de la care se finanțează activitatea posesorului respectiv, de asemenea și din contul altor surse prevăzute de lege, inclusiv a mijloacelor obținute din prestarea serviciilor. Prin urmare, întru respectarea prevederilor Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, se propune expunerea alin.(13)-(14) în următoarea redacție: „(13) Reorganizarea Sistemului informațional național în domeniul eficienței energetice se efectuează conform Legii nr.71/2007 cu privire la registre. (14) Crearea și asigurarea funcționării Sistemului informațional național în domeniul eficienței energetice se efectuează conform Legii nr.71/2007 cu privire la registre.”.	
		La pct.13 (care completează Legea nr.139/2018 cu art.23²), urmează a fi clarificat/reconsiderat termenul de „diferență de curs valutar”, având în vedere că, în esență, aceasta nu constituie o sursă de venit ca atare, însă cuantifică impactul fluctuațiilor valutare, care este o ajustare tehnică și poate fi una atât pozitivă, cât și negativă.	Se acceptă. Termenul de „diferență de curs” a fost exclus.
		În același timp, estimarea impactului financiar nu este prezentată în Nota de fundamentare. Urmare a estimării impactului financiar asupra bugetului de stat în anul curent, intrarea în vigoare a modificării propuse la data publicării în Monitorul Oficial	Se acceptă parțial. Impactul financiar pentru acordarea garanțiilor financiare și a compensațiilor financiare este

		urmează a fi revăzută în scopul respectării prevederilor art.17 alin.(2) din Legea nr.181/2014 cu privire la finanțele publice și responsabilității bugetar-fiscale, precum și art.13 ¹ alin.(6) din Constituția Republicii Moldova.	prezentat în Nota de fundamentare. Nota a fost completată cu informații cu privire la impactul financiar al subsistemelor informaționale noi, care sunt parte a sistemului informațional național în domeniul eficienței energetice.
		Totodată, menționăm asupra necesității de ajustare a denumirii proiectului, întrucât se atestă expuneri diferite a denumirii acestuia în proiectul de lege și materialele aferente acestuia. Suplimentar la cele menționate, atragem atenția că numerotarea prevederilor proiectului urmează a fi revăzută, întru respectarea art.52 alin.(3) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative. Reieșind din cele expuse, Ministerul Finanțelor propune ajustarea proiectului, considerând obiecțiile formulate.	Se acceptă.
Centrul pentru Durabilă	Național Energie	Nr. 25 - 1935 din 12.12.2024 Prin prezenta, IP Centrul Național pentru Energie Durabilă (IP CNED), instituția publică de suport care are misiunea de a coordona și de a organiza activitățile orientate spre asigurarea implementării politicii de stat în domeniile de activitate atribuite în conformitate cu HG 1060/2023, vă comunică că a examinat demersul Ministerului Energiei nr. 03-2960 din 26 noiembrie 2024, privind avizarea proiectului de lege cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, (număr unic 1028/MEn/2024) și în limita competențelor funcționale, comunică susținerea proiectului vizat, cu unele obiecții și propuneri prezentate în continuare: 1. Propunem excluderea din proiectul de lege a propunerii „la alineatul (11), cuvântul „astfel” se substituie cu cuvântul „altfel”	Se acceptă.

		” - propunerea nu este relevantă ținând cont de propunerea care vizează revizuirea sintagmei unde se regăsește acest cuvânt.	
		2. La Art. I, 3. Articolul 8, propunem următorul cuprins pentru alineatul (12 ¹): „(12 ¹) În cazul în care în cadrul programelor de finanțare aprobate de Guvern sau în cadrul acordurilor de finanțare semnate cu partenerii de dezvoltare este stabilit că organizarea procedurilor de achiziție publică pentru selectarea agenților economici, care să implementeze măsurile de eficiență energetică și/sau valorificare a surselor regenerabile de energie, este efectuată de către IP CNED, transmiterea bunurilor procurate de către aceasta în gestiunea beneficiarului de proiect poate fi efectuată cu titlu gratuit , în modul stabilit de Guvern.”	Se acceptă parțial. Textul propus „poate fi efectuată cu titlu gratuit” a fost prezentat în următoarea redacție „se efectuează cu titlu gratuit” în vederea respectării tehnicii legislative.
		3. La Art I, 3. Articolul 8, propunem următorul cuprins pentru alineatul (12): „(12) Valorificarea mijloacelor financiare colectate în cadrul schemei de obligații, conform alin. (11) se realizează de către instituția publică de suport conform condițiilor stabilite în programele de finanțare respective. În cadrul programelor și proiectelor cofinanțate de parteneri de dezvoltare se aplică procedurile și mecanismele de implementare convenite cu aceștia.”	Se acceptă parțial. Sintagma „instituția publică de suport” a fost substituită cu I.P. CNED”
		4. La Art. I, 6. Articolul 13, propunem excluderea din proiectul de lege a propunerii „la alineatul (4) cuvintele „de asemenea pot selecta și desemna manageri energetici locali.”, se exclude;” – din motiv că în condițiile păstrării sintagmei, legea nu impune desemnarea obligatorie a managerilor energetici locali, dar lipsa acesteia va demotiva desemnarea benevolă a managerului	Nu se acceptă. posibilitatea desemnării managerilor energetici locali este menționată atât la aliniatul (4) cât și alineatul (8) al aceluiași articol. Pentru a evita dublările a fost propusă

		energetic în cazul apariției necesității în cadrul Autorităților Administrației Publice Locale de nivelul întâi.	excluderea cuvintelor „de asemenea pot selecta și desemna manageri energetici locali.” De la alineatul 4.
		4. La Art. I, 7. Articolul 19, propunem următorul cuprins pentru alineatul (3): „(3) În cazul proiectelor în domeniul eficienței energetice finanțate total sau parțial din bugetul de stat sau din bugetele autorităților administrației publice locale, precum și al proiectelor finanțate de instituția publică de suport, este obligatorie efectuarea auditului energetic, cu excepția clădirilor sau al unui grup de clădiri care au o suprafață utilă totală mai mică de 250 m². În cazul blocurilor locative și caselor individuale cu o suprafață utilă totală mai mare 250 m² auditul energetic poate fi substituit cu obținerea certificatului de performanță energetică, întocmit conform prevederilor Legii nr. 282/2023 privind performanța energetică a clădirilor.”	Se acceptă parțial. Textul de la alin. (3) a fost prezentat în următoarea redacție „(3) În cazul proiectelor în domeniul eficienței energetice finanțate total sau parțial din bugetul de stat sau din bugetele autorităților administrației publice locale, precum și al proiectelor finanțate de IP CNED, este obligatorie efectuarea auditului energetic, cu excepția proiectelor în domeniul eficienței energetice a clădirilor sau al unui grup de clădiri care au o suprafață utilă totală mai mică sau egală cu 250 m². În cazul proiectelor de eficiență energetică în cadrul blocurilor locative și caselor individuale cu o suprafață utilă totală mai mare 250 m² auditul energetic este substituit cu certificatul de performanță energetică, întocmit conform prevederilor Legii nr. 282/2023 privind performanța energetică a clădirilor, în condițiile disponibilității acestuia”

		7. La Art. I, propunem includerea propunerii de completare a Articolului 13¹ din Legea cu privire la eficiența energetică după cum urmează: Pentru alineatul (1) propunem următorul cuprins: „(1) Sistemul informațional național în domeniul eficienței energetice reprezintă un sistem informațional integrat, care cuprinde următoarele subsisteme: a) subsistemul informațional „Eficiența energetică a clădirilor”, creat și gestionat în conformitate cu prevederile Legii nr. 282/2023 privind performanța energetică a clădirilor și care include subsistemele prevăzute la art. 27 alin. (1) din legea menționată; b) subsistemul informațional „Monitorizare și verificare a economiilor de energie” (în continuare – SIMVE); c) subsistemul informațional „Management energetic în clădiri” (în continuare – SIME); d) subsistemul informațional „Audit energetic”; e) subsistemul informațional „Registrul specialiștilor în domeniul eficienței energetice”; f) subsistemul informațional „Management programe și proiecte”; g) subsistemul informațional „Portalul public CNED”; h) subsistemul informațional „Analiză date și generare rapoarte”; i) subsistemul informațional „Platforma GIS”. ”	Se acceptă.
		Totodată propunem ca Articolul 13¹ să fie completat cu două alineate noi cu următorul cuprins: „(13) Subsistemele menționate la articolul 13¹ alin. 1, lit. a) – i) pot fi modificate și completate de către IP CNED, în funcție de necesitățile identificate, prin reorganizarea, înlocuirea sau	Se acceptă.

		adăugarea unor noi subsisteme, cu condiția respectării cerințelor legislative, tehnice și operaționale. „(14) Pentru a garanta resursele financiare necesare întreținerii, actualizării și dezvoltării Sistemului informațional național în domeniul eficienței energetice (SINEE), finanțarea acestuia se asigură din bugetul de stat, conform prevederilor legislației în vigoare.”	
		8. La Art. I, propunem includerea propunerii de modificare a Articolului 18, alineatului (6) din Legea cu privire la eficiența energetică după cum urmează: Articolul 18, alineatul (6) va avea următorul cuprins: „(6) Instituția publică de suport distribuie informațiile cu privire la eficiența energetică și valorificarea energiei din surse regenerabile și asigură accesul la informația respectivă tuturor persoanelor interesate prin intermediul paginii sale web oficiale.”	Se acceptă.
		9. La Art. I, propunem includerea propunerii de modificare a Articolului 19, alineatul (9) din Legea cu privire la eficiența energetică după cum urmează: La alineatul (9) cuvintele „după caz” se exclud.	Se acceptă.
Expertize			
Centrul Național Anticorupție	Raport de expertiză anticorupție Nr. ELO25/10321	Art. I. pct.1-2,13 Art. I. – Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (Monitorul oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 309 - 320, art. 476), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: 1. Articolul 3: [...] produs de garantare – schemă de garantare care include totalitatea condițiilor specifice de acordare a garanțiilor	Se acceptă parțial. Regulamentul menționat la alineatul (7 ²) este propus a fi aprobat de IP CNED pe motiv că acesta va cuprinde procedurile pe care acesta urmează să le

	din 05.02.2025	financiare, aprobate de IP CNED și elaborate în conformitate cu politicile guvernului, în baza cărora creditorii acordă credite garantate; 2. Articolul 5: [...] se completează cu alineatele (7²), (7³), (9¹), cu următorul cuprins: „(7²) monitorizarea corectitudinii achitării contribuțiilor de către fiecare parte obligată în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice este efectuată de către IP CNED, în baza unui Regulament elaborat și aprobat de către aceasta; 13. Se completează cu capitol V1 cu următorul cuprins: Articolul 23³. Garanțiile financiare și compensațiile financiare. (1) IP CNED poate emite garanții financiare precum și acorda compensații financiare, în corespundere cu condițiile programelor de finanțare, produselor de garantare și/sau compensare, în limitele capacității proprii de garantare sau de acordare a compensațiilor financiare, precum și în limita plafoanelor aprobate pentru fiecare creditor, în corespundere cu criteriile de risc stabilite de IP CNED; Obiecții: Prevederile citate supra, stabilesc atribuții extensive de reglementare în sarcina IP CNED, sub aspectul reglementării i) condițiilor specifice de acordare a garanțiilor financiare ii) mecanismului de monitorizare a corectitudinii achitării contribuțiilor de către fiecare parte obligată în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice iii) plafoanelor aprobate pentru fiecare creditor și criteriile de risc. Circumstanța în speță, poate contribui la apariția altor elemente cu risc puternic de coruptibilitate: lărgirea atribuțiilor discreționare, stabilirea aleatorie a termenelor pentru prestarea serviciilor, cerințe exagerate pentru realizarea unor drepturi etc. Atenționăm că,	parcurgă în vederea monitorizării Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2024-2026 aprobat prin HG 1064/2023, astfel cum este menționat în pct. 31-32 din cadrul acestui Program. Criteriile de eligibilitate a creditorilor și modul de acordare și gestionare a garanțiilor financiare și compensațiilor financiare se stabilesc de Guvern. Astfel la alineatul 1 din art. 23³ sa completat cu faptul că plafonul pentru acordarea garanțiilor financiare și a compensațiilor financiare se vor stabili de guvern. Totodată, art. 23³ alin.(1) a fost completat cu faptul că acordarea garanțiilor financiare și compensațiile financiare va fi efectuată în limita plafoanelor aprobate de Guvern pentru fiecare creditor, în corespundere cu criteriile de risc stabilite de IP CNED în colaborare cu organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei.
--	-------------------	---	---

		actele normative se elaborează în funcție de ierarhia lor, de categoria acestora și de autoritatea publică competentă să le adopte. În conformitate cu art. 102 din Constituție, art. 37 din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, art. 44 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, hotărârile Guvernului se adoptă pentru exercitarea atribuțiilor constituționale și celor ce decurg din Legea cu privire la Guvern, precum și pentru organizarea executării legilor. În aceeași ordine de idei, urmând jurisprudența Curții Constituționale, atenționăm că, Guvernul, fiind o autoritate a puterii executive, are rolul de a executa legile. Hotărârea Guvernului este un act juridic secundum legem, Guvernul, exercitând atribuția de executare a legilor. În acest sens, subliniem că, Curtea Constituțională a menționat că, actul normativ subordonat legii nu poate conține norme primare, iar conținutul actului normativ urmează să fie în strictă corespundere cu normele și scopul legii sau ale actului normativ superior și nu poate introduce reglementări noi, altele decât cele stabilite de lege sau actul superior. De asemenea, actul normativ nu poate interveni în domenii nereglementate de lege (Hotărârea Curții Constituționale nr. 29 din 28 octombrie 2016, §71). Astfel, analizând prin prisma art.3, 14-16 al Legii cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017, se remarcă faptul că aplicarea prevederilor proiectului citate supra, în redacția propusă, poate determina exercitarea unor atribuții excesive de reglementare de către organul central de specialitate, fapt care poate periclita coerența, consecutivitatea, stabilitatea și predictibilitatea normelor juridice. Atribuțiile de reglementare se consideră excesive, or domeniul de intervenție normativă a autorității executive coincide cu domeniul de intervenție al Executivului - IP CNED emite garanții financiare precum și	Este de menționat faptul că la moment există o practică la nivel național prin care Organizația de dezvoltare antreprenorialului (ODA), în calitate de instituție publică, oferă garanții financiare pentru creditele solicitate de IMM-uri de la băncile comerciale. Astfel, în baza acestei experiențe detaliile cu privire la acordarea garanțiilor/compensațiilor financiare vor fi stabilite în baza unui Regulament aprobat de Guvern.
--	--	--	---

		acordă compensații financiare, <u>în corespundere cu condițiile programelor de finanțare - aprobate de către Executiv.</u> Recomandări: Revizuirea competenței de aprobare a aspectelor prenotate și reglementarea competenței Guvernului în acest sens.	
		Art. I pct.2 Art. I. – Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (Monitorul oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 309 - 320, art. 476), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: 2. Articolul 5: [...] la alineatul (11), sintagma „iar dacă Guvernul stabilește astfel în Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice – și de către alte autorități/instituții cu atribuții de implementare a programelor și proiectelor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie”, se exclude. alineatul (12) va avea următorul cuprins: „(12) Valorificarea mijloacelor financiare colectate în cadrul schemei de obligații, conform alin. (11) se realizează de către IP CNED conform condițiilor stabilite în programele de finanțare respective. În cadrul programelor și proiectelor cofinanțate de parteneri de dezvoltare se aplica procedurile și mecanismele de implementare convenite cu aceștia.” Obiecții: Conform prevederilor art.55 al Legii nr.100/2017: Articolul 55. Trimiterea la actele normative sau la elementele structurale ale acestora. (1) Reglementările de același nivel și avînd același obiect de reglementare se cuprind, de regulă, într-un singur act normativ. În cazul în care proiectul actului normativ cuprinde prevederi ce se regăsesc în alte acte normative, se face trimitere expresă la actul normativ care le conține. (2) Trimiterea la normele altui act	Se acceptă.

		normativ se poate face la întregul său conținut sau doar la o reglementare distinctă. (3) Nu se admite trimiterea la o altă normă de trimitere, precum și trimiterea la un act normativ de nivel inferior. (4) În cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ sau element structural, pentru evitarea reproducerii acesteia, se face trimitere la norma juridică relevantă fără a se preciza că aceasta face parte din același act normativ sau element structural, cu excepția cazurilor în care această precizare este necesară pentru a exclude orice echivoc. (5) În cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în alt act normativ, pentru evitarea reproducerii normelor complementare, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, indicându-se denumirea, numărul și anul adoptării, aprobării sau emiterii actului citat. Apreciind prin prisma exigențelor viate de art.55 al Legii nr.100/2017, se remarcă faptul că aprobarea concomitentă a modificărilor propuse la alin.(11) și alin.(12), va determina caracterul defectuos al normei de trimitere stabilite la alineatul (12) ("conform condițiilor stabilite în programele de finanțare respective"). Recomandări: Substituirea cuvântului "respective" cu expresia "aprobate de Guvern".	
		Art.I pct.11 11. Articolul 20: la alineatele (2), (3), (9), (10) cuvintele „societate comercială” se substituie cu cuvintele „organizație necomercială sau persoana juridică” la forma gramaticală corespunzătoare. Obiecții: Conform prevederilor art.296 Cod Civil: Articolul 296. Dispoziții generale cu privire la organizațiile necomerciale. (1) Organizație	Se acceptă.

		necomercială este persoana juridică al cărei scop principal este altul decît obținerea de venit. (2) Organizații necomerciale sînt: a) asociația; b) fundația; c) instituția privată. Operarea modificărilor propuse nu corespunde exigențelor de tehnică legislativă vizate de prevederile art.54 alin.(1) lit.g) al Legii nr.100/2017: (1) Textul proiectului actului normativ se elaborează în limba română, cu respectarea următoarelor reguli: g) se evită tautologiile juridice;. Utilizarea repetitivă a unor expresii care nu aduc valoare adăugată și pot genera confuzie în interpretarea textelor legale, constituie un viciu de exprimare în redactarea actelor normative, or poate diminua claritatea și precizia necesare în limbajul juridic, condescendent constituind un precedent vicios întru reglementarea irelevantă a tuturor categoriilor vizate. Recomandări: Excluderea cuvintelor ”organizație necomercială sau” din expresia „organizație necomercială sau persoana juridică”.	
		Potrivit notei informative, proiectul are drept scop eliminarea deficiențelor/lacunelor identificate în textul Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică pe parcursul implementării politicilor în domeniul eficienței energetice, inclusiv cu luarea în considerare a cadrului normativ și instituțional elaborat și aprobat în acest sens. Autorul a prezentat Sinteza avizelor parvenite în cadrul procesului de consultare publică a proiectului de către autoritățile responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect/instituțiilor interesate, fapt ce denotă aspectul definitiv al acestuia și întrunirea condițiilor stabilite de prevederile art.28 al Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017 - pentru efectuarea expertizei anticorupție. În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a)-d) al Legii nr. 239-XVI din 13	Se acceptă. Au fost operate modificările conform comentariilor de mai sus.

		noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional. Nota informativă a proiectului a fost întocmită cu întrunirea exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017. Analiza prevederilor propuse, denotă unele deficiențe de text care pot condiționa disfuncționalitatea proceselor administrative reglementate și multiple riscuri de corupție aferente exercitării unor atribuții extensive de reglementare de către entitatea publică. Subsecvent, operarea modificărilor propuse la Art.I pct.11, nu corespunde exigențelor de tehnică legislativă vizate de prevederile art.54 alin.(1) lit.g) al Legii nr.100/2017. Rezumând cele expuse supra, implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea interesului public vizat de proiect, fapt care nu este detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017), în condițiile respectării recomandărilor vizate de compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.	
Ministerul Justiției	Nr. 04/2-1248 din 10.02.2025	Urmare examinării proiectului de lege cu privire la modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (facilitarea implementării proiectelor de eficiență energetică) (număr unic 1028/MEn/2024), comunicăm următoarele. Sub aspectul intenției de reglementare, potrivit notei de fundamentare, proiectul de act normativ este elaborat în scopul îmbunătățirii prevederilor actuale ale Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, precum și eliminării deficiențelor/lacunelor identificate în textul acesteia pe parcursul implementării politicilor în domeniul eficienței energetice, inclusiv cu luarea în considerare a cadrului normativ și instituțional elaborat și aprobat în acest sens. În context, raționamentele expuse de inițiator în notă reflectă motivul elaborării proiectului actului normativ.	Se ia act de informare.

		Aferent rigorilor normative, se vor reține următoarele: În denumire, sintagma „Proiectul de lege” se va substitui cu cuvântul „Lege”, iar cuvântul „proiect” va fi plasat în partea dreaptă de sus a paginii.	Se acceptă.
		La Art. I: La pct. 2, dispoziția de modificare a alin. (5) din art. 5, se va expune după cum urmează: „articolul 5 alineatul (5) va avea următorul cuprins:”, urmat de redarea acestuia cu numerotare și din alineat.	Se acceptă.
		La pct. 3: numărul de ordine al alin. (6 ¹) se va indica între două paranteze rotunde;	Se acceptă.
		în redacția propusă a alin. (7) din art. 8, urmează a fi expuse modificările referitor la excluderea cuvintelor/textului, iar ulterior, modificarea lit. b), respectiv, lit. d). Totodată, se va ține cont că, într-o enumerare de referințe, denumirea elementului structural nu se repetă;	Se acceptă.
		referitor la completarea cu alin. (7 ¹), (7 ²) și (9 ¹), atenționăm că, deoarece acestea nu sunt expuse succesiv, urmează a fi structurate inițial alin. (7 ¹) și (7 ²), iar ulterior, alin. (9 ¹);	Se acceptă.
		la modificarea, propusă în alin. (11), cuvântul „sintagma” se va substitui cu cuvântul „textul”, ținând cont că, la schimbarea unor cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „cuvintelor” respective, iar la schimbarea unor cifre/semne și cuvinte din conținutul textului unui act normativ, se menționează	Se acceptă

		despre substituirea „textului” respectiv (observație valabilă pentru toate cazurile similare din proiect).	
		La pct. 4, pentru o mai bună asimilare a textului, recomandăm expunerea în redacția nouă a lit. b) al alin. (2) din art. 10.	Se acceptă.
		La pct. 5, dispoziția de modificare a alin. (5 ¹) din art. 11 urmează a fi redată într-un singur alineat.	Se acceptă.
		La pct. 6: în dispoziția de modificare din alineatul introductiv, se va menționa că modificările se operează la art. 12 alin. (1), fără a se face trimitere repetată la alin. (1);	Se acceptă.
		redacția propusă a lit. i) urmează a fi expusă din alineat, iar pentru rigoarea redactării, cuvintele „care au statut de municipiu” se vor substitui cu cuvintele „cu statut de municipiu” (observația se referă la toate situațiile similare din text);	Se acceptă.
		în dispoziția de completare cu lit. y) și z), textul „după cum urmează:” se va substitui cu textul „cu următorul cuprins:”.	Se acceptă.
		La pct. 7, expunerea în redacție nouă a alin. (2), (3) și (3 ¹) se va comasa într-un singur alineat, deoarece vizează elementele structurale ordonate consecutiv, iar enumerarea se va reda prin cratimă „alineatele (2)-(3 ¹)”.	Se acceptă.
		La pct. 8: la alin. (13), propus spre completare la art. 13 ¹ , textul „lit. a) - i)” se va exclude ca fiind excedent, întrucât alin. (1) este constituit din toate aceste litere;	Se acceptă.
		în redacția propusă a alin. (14), în virtutea caracterului obligatoriu al actelor normative, cuvintele „în vigoare” se vor exclude.	Se acceptă.

		La pct. 10, în redacția propusă a alin. (4) din art. 19, atragem atenția că este expusă eronat sintagma „organizațiilor necomerciale sau persoanelor juridice”, în măsura în care, organizațiile necomerciale, de asemenea, sunt persoane juridice (a se vedea: art. 296 din Codul civil). În acest context, sintagma urmează a fi revăzută (observația este valabilă inclusiv pentru art. 20 alin. (2), (3), (9) și (10)).	Se acceptă.
		Pct. 12, ce urmează după pct. 14, trebuie renumerotat în mod corespunzător. Totodată, norma propusă se va plasa în debutul art. I din proiect ca pct. 1, întrucât vizează tot textului legii. Expresia „Pe tot textul legii:” se va substitui cu textul „În tot textul legii:”. Referitor la modificările propuse, acestea se vor expune după formula: „textul „Legea nr. 128/2014 privind performanța energetică a clădirilor”, la orice formă gramaticală, se substituie cu textul „Legea nr. 282/2023 privind performanța energetică a clădirilor”, la forma gramaticală corespunzătoare”.	Se acceptă.
		La Art. II, alin. (2) și (3), pentru utilizarea limbajului specific normativ, cuvintele „de la intrarea în vigoare a prezentei legi” se va substitui cu cuvintele „de la data intrării în vigoare a prezentei legi”.	Se acceptă.

Ministrul Energiei

/semnat electronic/

Dorin JUNGHIETU